

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Отварајући Парк међугенерациске солидарности директор РФ ПИО Реља Огњеновић навео је да је учешће пензија у платама у првом кварталу 2024. износило 47,9 одсто и да се улаже труд да тај проценат пређе 50 одсто како би пензионери живели боље

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

НОВИ ПРОЈЕКАТ МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКЕ САРАДЊЕ ФОНДА ПИО

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Реља Огњеновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић

Париска бр. 9,

11000 Београд,

011/2030-742

e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-743

011/2030-744

ШТАМПА:

Штампарија

ЈП „Службени гласник“

Београд

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-743

Рукописи и фотографије

се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

О здрављу и певању

Однедавно у Београду, а за њим и у Новом Саду, Чачку, Крагујевцу и Горњем Милановцу, наступа један хор са необичном мисијом – да докаже да свако може да пева, па је с обзиром на ту необичност за кратко време стекао и муњевиту популарност. Овај хор, Поп хор, нема аудицију, ноте, нити старосну границу а доноси велику радост својим члановима. Заправо, у њиховим наступима и није лако одредити ко су хористи а ко публика – живају сви заједно, измешани, певајући из гласа, ослобођени сваке бригае да ли за то имају талента или не.

Људи певају одувек и нема познате људске културе која то не чини. Постоје докази да се певање развило и пре говорног језика. Неки антрополози верују да је певање у групи као друштвена и кооперативна активност дало еволуциону предност за ране људе. Међутим, у савременом свету смо се, мало по мало, одвојили од певања. Посебно ако нас је неко убедио да то не умемо, јер ново друштво које у свему види конкуренцију издашно ставља разне етикете па и ону – непевача.

Али, добра вест је да није важно шта други мисле о нашем слуху и певању. Наш глас је једна од најличнијих ствари које имамо, он је део нашег идентитета и сами бирамо како ћемо га користити. А певање је један од најбржих начина да дан пун досаде и напора преобратимо у забаван и радован.

Да радост певања није само пролазан субјективни осећај потврдиле су и многе озбиљне студије које су изучавале његове здравствене бенефите. Рецимо, она коју су урадили истраживачи Центра за науку о извођењу, британског Краљевског музичког колеџа, открива да певање доноси ослобађање од нервозе и узнемирености смањењем нивоа хормона стреса. Истовремено ослобађа ендорфин, серотонин и допамин – „срећне“ хемикалије које чине да се осећамо добро, али то знамо и без науке. Даље, певање је одлично за наш имуни систем јер повећава ниво имуноглобулина А који је неопходан за имунитет, а стручњаци са Универзитета у Оксфорду

тврде да доноси и огромне физичке користи – побољшава дисање, тонус и напетост мишића. То су само неке од благодети које певање може да постигне на индивидуалном нивоу, а када се једна особа придружи другима, моћ песме је још неспорнија. Јер, задовољство заједничког наступа, чак и без публике, чини да претходним бенефитима додамо и осећај припадности, везу са светом око себе или бар особом која стоји поред нас.

То је и најважнији разлог зашто су се после пандемијског затварања 2020. многи хорови преселили на интернет омогућавајући људима да наставе да певају заједно. И они који то нису раније радили, придружили су се хоровима и ујединили преко онлајн певачких група јер је заједничко певање чинило да се осећају добро. Сећамо се дирљивих сцена италијанске заједнице која пева са својих балкона и музичара који импровизишу концерте из својих станова како би забавили суграђане. Моћ музике која окупља не може се потценити, о чему сведочи и више од 35.000 хорских догађаја емитованих преко само једне веб локације (Eventbrite) између марта 2020. и марта 2021, у којима је јавност могла активно да учествује.

Дакле, певање нас чини срећним, повећава праг бола, јача имунитет и фантастична је заједничка активност. Уз то је бесплатно и свима доступно, па зашто онда не пева нас више? Један од одговора би сигурно био и – зато што мислимо да не умемо. У уклањању те баријере управо лежи популарност хора с почетка текста, коме смо сви слободни да се придружимо.

Треба нам више вере у моћ певања и неважно је да ли смо у томе добри или не. Као смех и плес, певање је универзални језик и радован израз наше људскости који делимо са другима. Има нешто у тим заједничким тренуцима када се искључимо из свакодневног постојања и осетимо срећним и блиским са онима око нас. Стога ваља потражити друштво за певање без повода и разлога, лековито је.

М. Јовановић

НОВИ ПАРК У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКЕ САРАДЊЕ ФОНДА ПИО

Заједно до здравих навика

Фонд ПИО годинама уназад организује различите активности у циљу подстицања и промовисања сарадње и солидарности међу генерацијама. У том духу, а под слоганом „Заједно до здравих навика“, 29. маја су директор Фонда ПИО Реља Огњеновић и члан Већа Градске општине Вождовац, Александар Максимовић, заједно са сарадницима, децом и пензионерима, свечано отворили Парк међугенерациске солидарности у улици Добривоја Исаиловића на Бањици.

Овај обновљени парк замишљен је као целина на отвореном у којем ће млади и старији подједнако проводити време у рекреацији и уживању. Садржај активности је осмишљен како би окупио припаднике свих генерација и ојачао механизме сарадње тако да свако од њих има корист од међусобне солидарности, комуникације, размене искуства и знања.

У парку су за старије суграђане постављени столови за стони тенис и клупе за одмор, док је за најмлађе постављен комплетан дечији мобилијар и безбедна подлога.

– Данас смо овде где отварамо други по реду парк Међугенерациске солидарности, на Бањици. Претходне године смо то урадили у Бачкој Паланци. Оно што нам је јако важно да покажемо јесте да, поред повећања пензија од 14,8 одсто, поред 22.000 пензионера које смо ове године послали у бање на десет дана, поред 55.000 пакета, поред плаћања Олимпијаде за пензионере, где комплетна држава учествује са свим пензионерским удружењима, дошли смо и до паркова где ћемо наше пензионере укључити у друштвени живот и где ће они после свог радног века, својим искуством, својим годинама утицати на наше младе. Као што и слоган наше кампање каже „Заједно до здравих навика“, старији треба да покажу младима да је битно и да уче, битно је да се школују, али оно што нам је важно јесте и да усадимо спортски дух у наше младе људе, како би они сутра, као спортисти од детињства, имали мотив више да се боре и на послу и у свом крају, у Месној заједници Бањица и на Вождовцу, али и у целој држави Србији – рекао је директор Фонда ПИО Реља Огњеновић.

Овакав парк је место где се пензионери и омладина могу укључити у друштвени живот, рекао је директор РФ ПИО Реља Огњеновић

Нагласивши да држава брине о својим пензионерима, Огњеновић је навео да је учешће пензија у платама у првом кварталу ове године износило 47,9 одсто и истакао да се улаже труд да тај проценат премаши и 50 одсто, како би пензионери живели боље.

Члан Већа ГО Вождовац Александар Максимовић захвалио је Фонду ПИО и директору Рељи Огњеновићу на парку који је направљен за подстицање међугенерациске сарадње, рекавши да се нада сарадњи и у будућности.

Директор Реља Огњеновић је, заједно са децом и старијима, засадио стабло кугласте каталпе

У парку су представници Фонда и општине, заједно са пензионерима и децом, симболично засадили два стабла кугласте каталпе, уз већ засађене саднице јапанске трешње и жбунастог украсног биља којима је оплемењен парк како би на тај начин указали на важност међугенерациске сарадње, а организована је и забава за најмлађе посетиоце, уз мноштво дечијих анимација.

Циљ пројекта Међугенерациска сарадња је да се истовремено ангажују и млади и старији и да се оствари добра међусобна комуникација, уз идеју да старији пренесу млађима знање и искуства, а млади да подуче старије савременим вештинама модерне технологије, и да сви заједно, кроз бригу једних о другима и социјално одговорну активност дају допринос друштву. **Г. О.**

СА СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

Циљеви Фонда остварени у планским оквирима

Управни одбор РФ ПИО, на седници одржаној 29. маја, усвојио је Извештај о раду Фонда за 2023. годину, као и Извештај о финансијском пословању РФ ПИО за 2023. годину.

Како је у излагању рекао др Александар Милошевић, заменик директора РФ ПИО, рад Фонда у 2023. години одвијао се

у складу са прописима из области пензијског и инвалидског осигурања, Стратешким планом Фонда за период 2021-2023. године, усвојеним Програмом рада и Финансијским планом Фонда за 2023. годину.

– У протеклој години спроведене су активности на повећању ажурности и ефикасности у раду,

на континуираном подизању квалитета у пружању услуга осигураницима и корисницима права путем правовременог и законитог извршавања редовних послова, унапређења информационог система Фонда и повећања његове сигурности, као и информисања грађана о правима из ПИО – рекао је др Милошевић.

Говорећи о најважнијим показатељима рада Фонда у 2023. години, он је истакао да су планиране активности и циљеви Фонда остварени у оквирима планираних прихода и расхода који су утврђени Финансијским планом за 2023. годину. Приходи од доприноса су остварили учешће од 79 одсто, док тран-

сфери из буџета чине 19,9 процената. Остварени приходи и примања виши су од извршених расхода и издатака за 1,2 милијарде динара.

– Исплата права из пензијског и инвалидског осигурања вршена је редовно, пензије и накнаде корисника од исплате за јануар 2023. године увећане су за 12,1 одсто и додатно од исплате за октобар 2023. године за 5,5 одсто, а свим корисницима је у новембру исплаћена једнократна новчана помоћ у висини од 20.000 динара – казао је др Александар Милошевић.

Он је навео да је током 2023. године Фонду поднето више од 2,5 милиона различитих захтева, као и да је током прошле године за календарску 2022. годину из преузетих појединачних пореских пријава електронски генерисано више од три милиона пријава е-М4.

Презентујући Извештај о финансијском пословању за претходну годину, директорка Сектора за финансијске послове, Бојана Поповић, навела је да је првобитним Финансијским планом Фонда за 2023. годину укупан буџет утврђен у износу од 899,5 милијарди динара и обезбеђена су сва средства за обављање послова из надлежности Републичког фонда ПИО. Планирано је редовно

Са седнице Управног одбора РФ ПИО

усклађивање пензија од 12,1 одсто од исплате за јануар 2023. године. За кориснике чија висина пензије износи до 48.927,15 динара након усклађивања висине пензије обезбеђена су средства и исплаћиван је и новчани износ као увећање уз пензију.

– Првим ребалансом Финансијског плана, који је усвојен крајем августа 2023. године, обезбеђена су средства за додатно усклађивање пензија и накнада у висини од 5,5 одсто од исплате права за октобар, а укупан буџет Фонда повећан је на 911,4 милијарде динара. Корисницима су за 2023. годину примања увећана укупно за

18,3 процента, а новчани износ као увећање уз пензију се од октобарске исплате исплаћивао корисницима чија висина пензије износи до 51.618,14 динара – навела је Бојана Поповић.

Другим ребалансом Финансијског плана обезбеђена су средства за исплату једнократне новчане помоћи корисницима у висини од 20.000 динара почев од 30. новембра 2023, као и средства за реализацију великог пројекта који је отпочео претходне године – Пензионерска картица нове генерације.

– Укупни приходи и примања Фонда у 2023. години остварени су у износу од 944,3

милијарде динара. Приходи од доприноса су, и након усвојеног ребаланса, били виши од планираног. У односу на 2022. годину, остварени доприноси су виши за 10,3 одсто, односно 68,8 милијарди динара, што је значајан раст имајући у виду да је стопа доприноса за ПИО од 1. јануара 2023. године смањена са 25 на 24 процента. Учешће трансфера из буџета у финансирању Фонда смањено је са првобитно планираних 20,6 на 19,9 одсто. Када би се изузела разлика која је надокнађена за исплату једнократне помоћи корисницима, трансфери из буџета би спали на 13,5 процената – објаснила је Бојана Поповић.

Укупни расходи и издаци Фонда у 2023. години извршени су у износу од 943,1 милијарду динара. Од тога је за права из ПИО утрошено 917,9 милијарди динара, а у односу на 2022. ови расходи су виши за 20,4 одсто.

У 2023. години остварени приходи и примања виши су од извршених расхода и издатака за 1,2 милијарде динара.

– Резултат пословања Фонда у 2023. години дао је могућност да се пензије нашим корисницима ускладе по формули која је најповољнија за њих – закључила је Бојана Поповић.

Весна Кадих Станковић

НЕМАЊА СТАРОВИЋ, МИНИСТАР ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Нови министар преузео ресор

У новој Влади Републике Србије, која је 2. маја ове године положила заклетву пред посланицима Народне скупштине Републике Србије, ресор Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања водиће Немања Старовић. Нови министар је преузео ресор 7. маја када је извршена примопредаја дужности између досадашњег министра Николе Селаковића који је ово министарство водио од октобра 2022. године.

Немања Старовић је рођен 9. маја 1982. године у Новом Саду. Завршио је Карловачку гимназију, а 2011. године стекао је звање „мастер историчар“ на Филозофском факултету у Новом Саду. Завршио је Дипломатску академију Министарства спољних послова Републике Србије 2013. године.

Био је државни секретар у Министарству спољних послова од 2021. до 2022. године и државни секретар у Министарству одбране од октобра 2022. до маја 2024. године.

У Регионалној развојној агенцији Бачка д.о.о. Нови Сад био је директор од 2016. године до 2018, а заменик директора од 2018. до 2021. године. Пре тога је, од 2014. до 2016, радио као сарадник у Канцеларији за Косово и Метохију.

У Новом Саду Никола Старовић био је члан Градског већа задужен за образовање од 2011. до 2012. године, помоћник градоначелника 2012. године, а члан Градског већа задужен за урбанизам и заштиту животне средине од 2012. до 2013. У РУВ Радио-телевизија Војводине радио је као пројект менаџер од 2010. до 2011, а у ПД Енерготехника Јужна Бачка био је овлашћени представник оснивача са овлашћењима председника Скупштине друштва од 2006. до 2010. године.

Аутор је збирке историјских есеја „Блиски исток, кратко и јасно“ (2014) и романа „Са друге стране“ (2016) и „Подељени град“

Нови министар Немања Старовић преузео је дужност од свог претходника Николе Селаковића

(2018). Аутор је и емисије Ино-стране која се емитује на Првом програму РТВ Војводине.

Редовни је члан Матице српске и Удружења књижевника Србије.

Говори енглески језик. Ожењен је и отац троје деце.

Новом министру за рад, запошљавање, борачка и социјална питања желимо успех у будућем раду.

М. Ј.

Директор Фонда уручио пакете

У просторијама Удружења пензионера београдске општине Раковица, директор Фонда ПИО Реља Огњеновић 20. маја је уручио пензионерима прве пакете солидарне помоћи, заједно са председником Савеза пензионера Србије, проф. др Андрејем Савићем, и чланицом Већа Градске општине Раковица, Весном Чингелић. Поделе пакета присуствовале су Ружица Белановић, председница Градске организације пензионера Београда, и Мира Јовановић, председница Удружења пензионера Раковица.

Присутним пензионерима обратио се директор РФ ПИО Реља Огњеновић који је подсетио да Фонд ПИО сваке године издваја средства за унапређење друштвеног стандарда пензионера, од чега се део укупних средстава усмерава и на набавку пакета солидарне помоћи. Огњеновић је навео да је за овај вид друштвеног стандарда у 2024. издвојено 111 милиона динара, што је значајно више средстава у односу на прошлу годину.

Директор Огњеновић казао је да су захваљујући усвојеним изменама Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО пакети солидарне помоћи сада једнообразни, са већим бројем артикала. Сваки пакет сада садржи со, брашно, уље, шећер, кафу, кесицу супе, чај, као и пасту за зубе, сапун, прах за веш.

– Гледали смо да саслушамо савете наших пријатеља из Савеза пензионера Србије

Држава одговорно брине о најстаријим суграђанима, рекао је директор Фонда Реља Огњеновић приликом поделе пакета у Раковици

који су на терену месецима радили и анкетирали наше пензионере, тако да мислимо да је овај пакет свеобухватан и да ће помоћи нашим корисницима да бар мало лакше живе. Желео бих да кажем да ово није једини вид помоћи државе, да смо имали 14,8 одсто повећања пензија у јануару, након тога смо издвојили чак милијарду динара за опоравак пензионера у бањама о трошку Фонда ове године, чиме смо омогућили да у

бање оде чак 22.000 пензионера – рекао је Реља Огњеновић.

Он је подсетио да ће крајем године уследити ново повећање пензија и навео податак да је наплата доприноса у првом кварталу ове године већа за 16,4 одсто, односно за 43,4 милијарде динара у односу на исти период претходне године. Ако се овај тренд настави, како је истакао, очекује се озбиљно повећање пензија за наше пензионере.

– Сада смо дошли до поделе пакета солидарне помоћи, а имамо континуитет у пројекту Пензионерска картица и најављујемо ново повећање пензија. Држава је показала одговорност, стабилност и жељу да брине о нашим најстаријим суграђанима – нагласио је Огњеновић.

Према речима проф. др Андреје Савића, подела пакета солидарне помоћи је национална акција, а држава је, као и у претходној акцији бесплатног упућивања на бањски опоравак, уложила значајна средства да би помогла друштвени стандард материјално најугроженијих пензионера. Са очекиваним повећањем пензија у овој години држава је заиста била на висини свог задатка, навео је Савић.

У понедељак, 20. маја, и у свим осталим удружењима пензионера у Србији почела је подела пакета солидарне помоћи за кориснике са висином пензије до 24.987 динара и у наредних десетак дана би требало да своје пакете добије свих 55.000 пензионера који имају право на овај вид помоћи. **Г. О.**

ПАКЕТИ ПОМОЋИ ПОДЕЉЕНИ И У ОПШТИНИ КУРШУМЛИЈА

Захвалност и брига за пензионере

Пакети солидарне помоћи за укупно 190 корисника пензија из општине Куршумлија који су остварили право на овај вид друштвеног стандарда уручени су 23. маја у просторијама општинског Удружења пензионера.

Пакете је корисницима пензија уручио директор Фонда ПИО Реља Огњеновић заједно са председником Савеза пензионера Србије, проф. др Андрејем Савићем, а поделе су присуствовали и председник општине Куршумлија, Војимир Чарапић, председница Удружења пензионера Куршумлија, Споменка Јаковљевић, и директор Филијале Фонда ПИО у Прокупљу, Никола Копривица.

– Захвалан сам пензионерима на великој борби за ову нашу државу и свестан сам да су нас на тај начин обавезали и

мотивисали да се још више боримо и радимо, да отварамо нове фабрике и нова радна места. Самим тим ћемо имати веће плате и пензије и моћи ћемо да планирамо и реализујемо нове пројекте како бисмо им омогућили квалитетнији живот у трећем добу – рекао је директор Фонда Реља Огњеновић.

Председник САПЕНС-а, проф. др Андреја Савић, изразио је задовољство због поделе пакета солидарне помоћи најугроженијим корисницима пензија у Куршумлији.

– Ово је заједничка акција коју је држава поверила Републичком фонду ПИО и Савезу пензионера Србије. Надам се да ће ова година бити значајно квалитетнија у погледу бројности и садржаја пакета солидарне помоћи. На тај начин држава

Директор РФ ПИО Реља Огњеновић уручио је пакете солидарне помоћи куршумлијским пензионерима

пружа заиста здушну подршку нашим најстаријим суграђанима – рекао је Андреја Савић. **Г. О.**

У СЕГЕДИНУ ОДРЖАН МЕЂУНАРОДНИ САВЕТОДАВНИ ДАН СА МАЂАРСКОМ

Задовољне и странке и саветодавци

Међународни дан разговора између пензијских фондова Србије и Мађарске одржан је у Сегедину 16. маја. Из Републичког фонда ПИО, из Одељења за ПИО по међународним уговорима у оквиру Покрајинског фонда, на услузи странкама били су Јасна Голупски, помоћник начелника, која је била и вођа нашег саветодавног тима, и Сузана Ливазовић и Никола Станојевић, шефови одсека у истом одељењу.

Саветодавни дан у Сегедину одржан је са мађарским носиоцем осигурања први пут после 2019. године, а заинтересованост грађана да дођу по савете и информације била је велика.

– Поред 24 странке које су заказале свој термин, било је

још седам накнадно пристиглих. Као и ранијих година, питања су се најчешће односила на периоде истовременог осигурања, затим су се странке интересовале за статус већ поднетог захтева за остваривање права, распитивале се у вези са утврђивањем периода осигурања пре подношења захтева, као и у вези са пресељењем исплате пензије. Питања која су често упућивана колегама из Мађарске односила су се на то како се период одслужења војног рока и студирања рачуна у стаж осигурања у Мађарској, што је специфичност мађарског закона о пензијском и инвалидском осигурању – појашњава Јасна Голупски.

Она истиче да су колеге из мађарског пензијског фонда

Српски саветодавни тим на Дану разговора у Сегедину

биле гостопримљиве, као и сваки пут до сада, а да је наш саветодавни тим задовољан јер је урађен велики посао.

– Одржавање међународних саветодавних дана заиста много значи у примени споразума о социјалном осигурању са Мађарском, јер се тако лакше

размотре сва спорна питања, размене и учврсте контакти, а значај додатно појачава и то што је споразум са Мађарском по учесталости примене у Покрајинском фонду одмах иза споразума са Аустријом – закључује Јасна Голупски.

В. Кадиф Станковић

ПЕНЗИОНЕРСКЕ КАРТИЦЕ УРУЧЕНЕ И У ОПШТИНИ ТИТЕЛ

Приблизити услуге корисницима

Након успешне акције поделе пензионерских картица у општини Бачки Петровац, када је за четири дана корисницима подељено више од 650 пензионерских картица, Филијала РФ ПИО Нови Сад организовала је сличну акцију и у општини Тител. У Тителу је, 14. маја ове године, директор Филијале Фонда у Новом Саду Борис Јевтић, заједно са председником ове општине Драганом Божићем, и колегама уручио више од 150 пензионерских картица. На истом месту за картице су могли да се пријаве и они пензионери који су пропустили да то учине раније, а директор Филијале Нови Сад их је информисао и о томе где и на који начин могу да искористе погодности на основу пензионерских картица.

– На моје велико задовољство данас смо наставили акцију доделе пензионерских картица у општини Тител и

њиховим пензионерима уручили преко 150 пензионерских картица. Том приликом, у име директора РФ ПИО Реље Огњеновића, поздравио сам присутне и ближе им објаснио које погодности их очекују коришћењем картица, а такође смо извршили и пријаве пензионера који се нису до сада пријавили – рекао је Борис Јевтић.

Г. О.

ЗА КОРИСНИКЕ СЛОВЕНАЧКИХ ПЕНЗИЈА

Усклађивање пензија и годишњи додатак

У складу са Споразумом између Републике Србије и Републике Словеније о социјалном осигурању, Завод за пензијско и инвалидско осигурање Словеније доставио је информацију о усклађивању пензија и исплати годишњег додатка пензионерима.

Пензије су, почев од 1. јануара 2024. године, редовно усклађене за 8,8 процената.

Висина годишњег додатка зависи од укупног износа пензијских давања за кориснике словеначких пензија, узимајући у обзир и висину иностране пензије. За 2024. годину висина годишњег додатка се креће у распону од 150 евра до 460 евра.

Завод за пензијско и инвалидско осигурање Словеније је свим корисницима који су на дан 1. јануара 2024. године имали пребивалиште на територији друге државе послао образац „Изјава о висини иностране пензије“, који корисник треба да попуни уношењем податка о висини иностране пензије исплаћене у јануару 2024. године. Ако су Заводу за пензијско и инвалидско осигурање Словеније тражени подаци достављени до 30. априла 2024. године, годишњи додатак биће исплаћен до 30. септембра 2024, док ће корисницима који изјаву доставе до 30. септембра 2024. годишњи додатак бити исплаћен до краја ове године.

Г. О.

Спортски дух и инспирација за младе

Трећи „Меморијал Василија Белобрковића“ одржан је 21. маја ове године, у Хали спортова „Ранко Жеравица“ на Новом Београду. Манифестацију је и овог пута организовала Градска организација пензионера (ГОП) Београд, под покровитељством Градске општине Нови Београд и уз подршку Савеза пензионера Србије. Уводни говор одржала је Ружица Белановић, председница ГОП Београд, у присуству директора РФ ПИО Реље Огњеновића, помоћника директора Фонда и председнице Покрета трећег доба Србије, Драгане Калиновић, челних људи Градске управе и Савеза пензионера Србије.

– Данас организујемо по трећи пут манифестацију спорта и рекреације за пензионере Београда и морам признати да сам поносна и срећна што смо успели не само да одржимо нашу Градску организацију, већ и да је унапредимо на онај начин какав нам је аманет оставио наш Василије Белобрковић. Ми пензионери смо показали и доказали да на основу нашег животног и радног искуства можемо много да помогнемо држави и да смо увек уз државу и за државу. Данас ћемо показати да смо и кондиционо спремни, да умемо и у спортским дисциплинама да остваримо изванредне резултате – рекла је Ружица Белановић.

Здесна налево Ружица Белановић, председница ГОП Београд, Реља Огњеновић, директор Фонда ПИО и Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије

Такмичарима и свим присутнима у име Фонда ПИО обратио се директор Реља Огњеновић који је захвалио пензионерима на енергији коју показују и указао на то да подршка државе није само у повећању пензија, већ и пакетима солидарне помоћи, бесплатном опоравку пензионера у бањама, али и у помагању спортско-рекреативних манифестација старијих.

– Издвојили смо 22,3 милиона динара за спортско-рекреативне и културне манифестације пензионера, а број људи који се овде појавио говори да смо били апсолутно у праву – истакао је Огњеновић.

Трећу спортску манифестацију београдских пензионера отворио је председник Привременог органа града Београда, Александар Шапић, који је поручио младима да би требало да се угледају на старије због њиховог „стања духа и енергије“, и истакао да је увек настојао да подржи овакве манифестације.

Више од 350 пензионера из свих општинских и гранских удружења Београда, подеље-

них у 62 екипе, показало је своју вештину у пет дисциплина – кошарци, фудбалу, пикаду, штафети и шаху. Како ова мини олимпијада заправо представља квалификационо такмичење, победници у појединачним дисциплинама такмичиће се на Олимпијади спорта, здравља и културе, која се традиционално одржава почетком октобра у Врњачкој Бањи.

Међугенерациска солидарност на делу

Посебну лепоту манифестацији дало је присуство деце из Предшколске установе „11. април“. Најмлађи чланови хора ове предшколске установе отпевали су химну Републике Србије на одушевљење свих присутних, док је званичном такмичењу претходило такмичење у штафети између предшколаца и сениора. Ово симпатично такмичење је свима измавило осмех и још једном истакло важност сарадње и подршке између различитих генерација.

Као и увек до изражаја је дошао спортски дух сениора, њихова упорност, храброст и позитиван став који свима може да послужи као инспирација. Они су пример да године нису и не смеју да буду препрека за активан живот. Али иако је такмичарски дух био присутан, на терену је доминирао осећај заједништва. Учесници су се међусобно бодрили и радовали успесима, показујући прави смисао спортског духа – фер-плеј и поштовање противника.

Када је реч о резултатима, укупни победник била је екипа Удружења пензионера Савезног министарства унутрашњих послова, испред Удружења пензионера општине Нови Београд 1 и Удружења пензионера Врачар. У кошарци најбоље је било Удружења пензионера Савезног министарства унутрашњих послова, док је у фудбалу најбољи резултат остварило Удружења пензионера општине Нови Београд 1. Звездарци су били најбољи у шаху, а да су и даље најпрецизнији у пикаду показали су чланови екипе Младеновац 1. Најуигранији и најбржи су били пензионери општине Врачар, који су остварили најбољи пласман у штафети.

Драгана Лукић Лазовић

Нови пројекат женског предузетништва

У циљу подизања свести о значају женског иновативног предузетништва Привредна комора Србије (ПКС) подржала је још један такав пројекат под називом „Козметички салон на точковима“. Пројекат домаће предузетнице Снежане Борјан представљен је 16. маја у просторијама ПКС и омогућава приступ козметичким услугама особама које су из било којих разлога ограничене у кретању.

Снежана Борјан, предузетница и власница козметичког салона Royal SB, истакла је да је највише радује то што покретни козметички салон има хумани карактер, јер постоји много људи у Србији и региону који имају ограничену могућност кретања, те ће овај „салон на точковима“ имати и хуманитарну ноту, односно, моћи ће да дође до свих оних којима је неопходан.

– Покретни козметички салон Royal SB је пројекат који ће помоћи свим женама да буду неговане и лепе, а да то не буде луксуз за њих. Данас се, такође, срећују све више и мушкарци и покретни козметички салон је сјајан и за њих. Салон је и добра бизнис инвестиција, моћи ће да се користи за снимање филмова, модну индустрију, ревије, јутјубере... – рекла је Борјан.

Велики београдски породични карневал

Поводом Међународног дана породице, у Београду је 15. маја одржан велики породични фестивал, који је почео у подне на Калемегдану а поворка се кретала дуж Кнез Михаилове улице све до Трга Републике.

Учесници карневала били су оркестар Министарства унутрашњих послова, витезови из Удружења за очување старих заната и вештина „Бели орлови“, београдске мажореткиње, уличне акробате, фолклорна друштва, деца из вртића са територије општине Стари град, ученици са територије града Београда, као и бројни грађани и посетиоци.

Тема карневала била је „Љубав и породица“ па су тим поводом дечије групе из вртића имале тематске костиме као што је породица пачића, породица цвећа, лептира, носили су исписане поруке на папирићима шта за њих значи породица и то делили грађанима.

Свечана колона је изазвала велику пажњу пролазника који су фотографисали и одушевљено поздрављали учеснике дефилеа.

Београдски дани породице се одржавају од 15. априла до 15. јуна на 18 локација у граду.

Хелп Хендикеп за особе са отежаним кретањем

Апликација направљена у циљу унапређења свакодневне мобилности особа са инвалидитетом, Хелп Хендикеп, која је представљена у Привредној комори Србије, намењена је особама са инвалидитетом, компанијама у Србији, локалним и националним институцијама и удружењима. Хелп Хендикеп пружа јединствену базу приступачних локација и тако унапређује свакодневну мобилност особа са инвалидитетом и њихову укљученост у друштвене активности.

Замишљено је да развоју апликације највише доприносе сами корисници који могу на мапи да оставе податке о приступачној локацији и фотографије. Регистровани корисници могу међусобно да размењу информације, податке и оставе коментаре. Да би се апликација што брже снабдела подацима, неопходна је сарадња са домовима здравља, поштама, маркетима, бензинским пумпама, клиникама, банкама, хотелима, провајдерима, ресторанима, полицијским станицама, те је упућен позив компанијама да уносом података подрже развој апликације.

Детаљније информације доступне су на сајту <https://helphandicap.rs/>

Почела кампања „Сарађуј, не загађуј“

Министарство заштите животне средине, у партнерству са Делегацијом Европске уније и Програмом Уједињених нација за развој (УНДП), покренуло је кампању „Сарађуј, не загађуј“ која има за циљ подизање свести о значају зелене трансформације и очувању животне средине.

Кампања ће скретати пажњу на важност усвајања једноставних навика као што су штедња воде док перемо зубе, бацање отпада у канте, употреба платнених цегера уместо пластичних кеса, вожња градским превозом, бициклом или шетња уместо вожње аутомобила, као и гашење непотребног светла у домовима и пословним просторијама. Иако су ово мале промене, када их сви заједно направимо, допринос очувању природних ресурса и животне средине биће огроман.

Национална кампања „Сарађуј, не загађуј“ спроводи се у оквиру пројекта „ЕУ за Зелену агенду у Србији“ који, уз техничку и финансијску подршку Европске уније и у партнерству са Министарством заштите животне средине, спроводи УНДП у сарадњи са амбасадом Шведске и Европском инвестиционом банком, уз додатна финансијска средства која су обезбедиле владе Шведске, Швајцарске и Србије.

Смотра српског фолклора дијаспоре

Европска смотра српског фолклора традиционално се организује сваке године и представља највећу манифестацију српске омладине из дијаспоре која сценски представља традиционалне песме, игре, ношњу и обичаје.

Ове године је одржана по 26. пут, 18. и 19. маја, у Београду, у МТС дворани. Свечаност је отворио министар културе Никола Селаковић који је истакао да наш народ и у отаџбини и у расејању улаже велике напоре на очувању српског идентитета и културе.

Посетиоци су уживали у наступима најбољих ансамбала који су учешће обезбедиле квалификацијом на предтакмичењима. Играле су се игре из Пећи, Косовског поморавља, Кумановског поља, околине Београда, Босилеградског Крајишта, Славоније и многих других области.

Просечна зарада у марту – 96.913 динара

Просечна зарада бруто обрачуната за март 2024. године износила је 133.373 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 96.913 динара, саопштио је Републички завод за статистику.

Раст бруто зарада у периоду јануар-март 2024. у односу на исти период прошле године износио је 15,0 одсто номинално, односно 8,8 одсто реално, док је просечна нето зарада већа за 14,9 процената номинално, односно 8,7 одсто реално.

У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за март 2024. номинално је већа за 13,3, а реално за 7,9 одсто, док је просечна нето зарада номинално већа за 13,4, а реално за 8,0 процената.

Медијална нето зарада за март 2024. године износила је 72.979 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Ниш: Међународни гастро фестивал

У Нишу је, 17. и 18. маја, одржан 11. Међународни гастро-туристички фестивал. На овој смотри хране и кулинарских вештина учествовало је 13 земаља са више од 400 учесника. Осим из Србије и свих република бивше Југославије, било је и представника Грчке, Бугарске, Румуније, Чешке, Швајцарске и Шведске. На фестивалу су учествовали и ученици средњих школа од којих је највећи број уско повезан са кулинарством, а учествовали су и представници факултета.

Такмичење се одвијало у осам дисциплина од којих су четири биле намењене професионалцима. Они су се исказали у познавању трендова модерне кухиње, у припремању јела од рибе и меса, у справљању пасти, пица и у категорији ресторански десерт. За остале учеснике и за професионалце организовано је кување рибље чорбе у котлићу на отвореној ватри, као и такмичење у спремању јела на роштиљу.

Осим богатог гастрономског програма, посетиоци су уживали у културним догађањима организованим специјално за ову прилику.

НСЗ: Сајмови шанса за незапослене

Сајмови запошљавања су редовна активност коју спроводи Национална служба за запошљавање, а резултат тих сајмова је око 10.000 запослених особа. Само у току прошле године на оваквим сајмовима окупило се око 1.700 послодаваца који су понудили око 20.000 слободних радних места.

– Видимо да данас у Србији свако ко заиста жели да пронађе посао има велике шансе и да га нађе, било кроз посредовање Националне службе или на неки други начин. Ми данас овде пружамо шансу свима, посебно теже запошљивим категоријама, особама са инвалидитетом и Ромима – рекао је директор НСЗ Зоран Мартиновић на недавно одржаном сајму запошљавања организованом у сарадњи са општином Нови Београд.

Национална служба за запошљавање годишње организује више до 60 сајмова запошљавања широм Србије.

Кикиндски музеј проглашен за Музеј године

Национални Комитет ИСОМ Србија прогласио је Народни музеј у Кикинди за најбољи музеј у нашој земљи у 2023. години. Ово престижно признање додељено је на основу процене различитих аспеката рада музеја, укључујући музеолошки рад, разне програме и пројекте.

– Реч је о вишеслојној анализи рада из потпуно различитих аспеката и због тога та награда нама јесте јако важна, посебно што је дата од колега, што је признање од наше струке. То је оно што ми посебно вреднујемо – нагласила је Лидија Милашиновић, директорка Народног музеја Кикинда.

Драган Киурски, виши музејски педагог у овом музеју, мишљења је да признањем није само препознат рад који је уложен у 2023, већ у претходних десет, петнаест година. Успех, иновативност, одлична сарадња са колегама, све је то утицало да баш овај музеј добије награду.

Музеј у Кикинди је током прошле године забележио више од 27.000 посета, што награду чини додатном потврдом њиховог труда и квалитета.

Нова директорка Сектора за финансијске послове у ПФ

Од 9. априла ове године функцију директора Сектора за финансијске послове у Покрајинском фонду са седиштем у Новом Саду обавља Татјана Ројевић, дотадашња помоћница директора у том сектору. Са богатим радним искуством које је стекла у банкарском систему Татјана је у РФ ПИО дошла септембра 2021. године.

Тринаест година, од 2008. до 2021, радила је у више познатих банака: Credit Agricole банци, NLB банци и Erste банци, обављајући послове благајника, специјалисте за физичка лица, вишег комерцијалисте за правна лица и координатора експозитуре.

Татјана Ројевић је рођена 17. августа 1983. у Врбасу. Основну школу и гимназију „Жарко Зрењанин“ завршила је у свом родном граду, а Факултет техничких наука у Новом Саду, након чега је стекла звање дипломирани инжењер менаџмента – мастер.

Удата је и мајка троје деце.

ПРЕМИЈЕР МИЛОШ ВУЧЕВИЋ И МИНИСТАР ЗА РАД НЕМАЊА СТАРОВИЋ
ОТВОРИЛИ GERONTOЛОШКИ ЦЕНТАР У ВАЉЕВУ

За најбоље услове у трећем добу

Председник Владе Републике Србије Милош Вучевић и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Немања Старовић, отворили су, 17. маја ове године, Геронтолошки центар у Ваљево. Овај геронтолошки центар први је државни дом за стара лица у Колубарском округу, а отворен је 15 година од почетка припремних радова. Отварању су присуствовали и представници амбасаде Јапана чија је Влада значајном донацијом омогућила да још 2009. године почне изградња објекта.

Захваливши Влади Јапана на првим издвојеним средствима председник Владе Милош Вучевић је рекао да овакви објекти мењају слику Србије.

– Ови објекти нису питање само неких грађевина и неких пара које смо утрошили, рекао бих у доброј намери и са јасним циљем. Ово је нешто што мења крвну слику наше државе, што мења и поправља слику и утисак, квалитет живота и у Ваљевоу и у Колубарском

округу. Незамисливо је било за Србију да може да овако ојача да отвара овакве геронтолошке центре – истакао је премијер Вучевић.

Радови на изградњи Геронтолошког центра Ваљево су од 2009. били у неколико наврата прекидани и настављани, а Одлуком Владе Србије 2021. године из буџета је издвојено 1,2 милијарде динара за коначан завршетак објекта. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања издвојило је за комплетно опремање објекта опремом и намештајем, током 2023. и 2024. године, више од 140 милиона динара.

У објекту који изгледа као хотел А категорије биће смештено око сто корисника који ће имати потпуни комфор и услуге социјалне и здравствене заштите. Први корисници уселиће се почетком јуна, а они који су већ поднели захтеве врло су задовољни комфором и изгледом апартмана. Корисницима ће на услузи у

Премијер Милош Вучевић, министар за рад Немања Старовић и градоначелник Ваљева Лазар Гојковић на отварању Геронтолошког центра

Будући корисници задовољни изгледом и функционалношћу објекта

пуном капацитету бити око 50 запослених.

Геронтолошки центар у Ваљевоу има површину око 6.300 мета-

ра квадратних, а у оквиру њега биће отворен и Дневни боравак за стара лица и Прихватилиште за бескућнике. **М. Јовановић**

ПОПУЛАЦИОНА ПОЛИТИКА ОПШТИНЕ КЊАЖЕВАЦ

Више видова финансијске подршке

Ради унапређења мера које треба да допринесу бољој демографској слици књажевачког краја, општина Књажевац је Одлуком о финансијској подршци породицама са децом и Одлуком о оснивању буџетског фонда за повећање наталитета, средства преусмерила мајкама за прво, друго, треће, четврто и пето дете. Три породице из Књажевца добиле су ове године средства у циљу спровођења поменутих мера, а чекове је уручила заменица председника општине, Марија Јеленковић.

Подсетимо, општина Књажевац је запосленим мајкама за прво и друго дете наменила по 35.000 динара, за треће и четврто дете по 100.000 динара и за пето дете наме-

Књажевац

њена су средства по одлуци Општинског већа. Незапосленим мајкама за прво и друго дете намењена је једнократна новчана помоћ у износу од 35.000 динара, док се за треће, четврто и пето дете износ од 480.000 динара исплаћује у 24 једнаке месечне рате.

Право на финансијску подршку могу остварити оне породице које имају пребивалиште на територији општине Књажевац, а захтев се подноси локалној самоуправи у року од шест месеци од рођења детета.

Поред овог вида новчане подршке, општина Књажевац определила је и средства за поклон честитку за прво новорођено дете у години, средства за лечење стерилитета, новчану помоћ за лечење деце, као и за бесплатну ужину и бесплатан превоз за школску децу. Такође, талентованим ученицима и студентима општина додељује стипендије, и бесплатан смештај у Дому ученика средњих школа за ученике са и ван територије књажевачке општине.

Ивана Вуликић

Непрекидно здравствено осигурање

Систем здравственог осигурања у Републици Србији је организован на такав начин да је доступан скоро свакоме. Самим чином запослења настаје и обавеза уплате доприноса за здравствено осигурање. Практично, уз исплату плате послодавци својим запосленима плаћају и доприносе за здравство чиме им омогућавају право на лечење. Број осигураника самосталних делатности и пољопривредника је свакако мањи од броја запослених, али и код њих је суштина углавном слична. Сваки месец обављања делатности намеће и обавезу плаћања пореза и обавезних доприноса за социјално осигурање. Осигураници који редовно измирују своје обавезе на тај начин себи обезбеђују право на лечење у државним здравственим установама. Здравствено и пензијско и инвалидско осигурање чак имају јединствену, заједничку пријаву на осигурање. Када се осигураник пријави, без обзира на то којој од спомених категорија припада, та пријава га уводи у социјално осигурање у потпуности. Није потребно да се посебно пријављује за свако појединачно право из социјалног осигурања.

Међутим, далеко мање се прича о питању здравственог осигурања након краја каријере и подношења захтева за пензију. На први поглед чини се да у периоду од престанка запослења или обављања самосталне делатности, па до доношења решења о пензији постоји правни вакуум, односно да будући пензионери могу да буду „на чекању“ у погледу лечења. Када је прекид рада услов за пензију, уједно престаје и уплата доприноса па и здравствено осигурање. Како су за време чекања на пензијско решење приходи значајно умањени, евентуално лечење у приватним клиникама

је тиме још теже доступно. Ипак, ситуација заправо уопште није неповољна за будуће пензионере. При подношењу захтева за пензију, радници Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање упитаће странку да ли је потребно здравствено осигурање. Ово питање се поставља из разлога што поједине категорије осигураника могу да остваре право на пензију и без престанка осигурања. Они који настављају са радом и даље плаћају доприносе и плаћаће их и по остваривању права на пензију, па се за њих у погледу здравственог осигурања практично ништа не мења. Слично важи и за оне који су рад прекинули само на дан, или неколико дана, како би остварили пензију, а знају да ће се врло брзо вратити послу. Осигураници који су у оваквој ситуацији немају разлог да користе здравствено осигурање као пензионери или подносиоци захтева за пензију, осим ако баш у тих неколико дана имају планиране прегледе или неке интервенције. Сви остали ће позитивним одговором на постављено питање добити непрекидно здравствено осигурање и док чекају на пензијско решење. Већ при подношењу захтева овлашћени радник Фонда унеће одговарајућу пријаву на здравствено осигурање и тиме будућем пензионеру омогућити да се лечи на исти начин као и док је радио. Ова пријава постаје „валидна“ следећег календарског дана, када буде преузета у информациони систем који користе здравствене установе. Међутим, уколико је лечење потребно истог дана, странка са потврдом о подношењу захтева за пензију може лично да оде у надлежну испоставу Републичког фонда за здравствено осигурање, према адреси свог пребивалишта, где ће се пријава унети

непосредно у систем тог Фонда. На овај начин здравствене услуге доступне су већ истог дана.

Издата потврда важи два месеца. Уколико по истеку два месеца подносилац захтева за остваривање права на пензију не добије решење, може се обратити надлежној филијали Фонда ПИО ради поновног добијања потврде.

Код остваривања права на инвалидску пензију ситуација је донекле другачија. Заправо разлика постоји код осигураника који захтев за остваривање права на инвалидску пензију подносе за време привремене спречености за рад, односно боловања. Они који су пре подношења захтева престали са радом су у истој ситуацији као и било који други подносиоци захтева за пензију, па се на њих односи претходни део текста. Осигураници који захтев за инвалидску пензију подносе док су на боловању немају прекид у здравственом осигурању. Њихова ситуација је другачија јер је у циљу продужења боловања и наставка исплате новчане накнаде за време привремене спречености за рад потребно периодично доказивати статус подносиоца захтева

за инвалидску пензију. Поступак за остваривање права на инвалидску пензију најчешће траје нешто дуже од просека јер правном делу поступка претходи медицинско вештачење. У складу са упутствима која добију од ординирајућег лекара, подносиоци захтева који користе боловање ће од Фонда ПИО по потреби тражити потврду да је поступак за инвалидску пензију и даље у току. Када се о праву на пензију одлучи, један примерак решења се доставља Републичком фонду за здравствено осигурање ради обавештења о окончању поступка и његовом исходу.

За крај, важно је нагласити да уз подносиоца захтева за пензију здравствено осигурање за време трајања поступка могу да користе и чланови породице. Дакле, исти чланови породице који су били здравствено осигурани за време запослења или самосталне делатности будућег пензионера могу и даље да буду осигурани све док им законски прописи то омогућавају. Ово право се пре свега односи на брачне другове, као и децу до одређеног узраста, уз редовно школовање.

Мирослав Мирић

ПОЧЕЛА СА РАДОМ НОВА ТЕЛЕФОНСКА ЛИНИЈА МРЕЖЕ „ЖЕНЕ ПРОТИВ НАСИЉА”

Бесплатни позиви и подршка

На Међународни дан СОС телефона 16. маја почела је са радом нова телефонска линија 0800 300 339 преко које ће жене жртве насиља у Србији моћи да траже подршку. Број телефона је бесплатан за позиве из свих мобилних и фиксних мрежа и прва је заједничка телефонска линија за жене са искуством родно базираног насиља Савеза женских невладиних организација Мрежа „Жене против насиља”.

– Ово је симболичан датум јер је 16. мај Светски дан СОС телефона. Наше полазиште је да свака жена има право на живот без насиља. Верујемо да се живот жена без насиља остварује у друштву које је толерантно, праведно, сигурно, безбедно, у коме се поштују људска права и влада равноправност и разумевање – истакла је Драгана Вељовић, координаторка Савеза женских НВО МЖПН.

Линија ће током пробних шест месеци бити доступна радним данима од два до четири поподне, а дежурате више од 60 консултанткиња са вишегодишњим искуством из 13 организација широм Србије. Позиви су анонимни и неће бити снимани.

– СОС телефони нису службе које пружају психотерапеутске услуге, нити дајемо савете, ту смо да саслушамо жену и разумемо, да јој помогнемо да разјасни ситуацију, да јој будемо подршка док одлучује шта хоће да уради – објашњено је овом приликом.

Подаци из ове мреже говоре да се на бројеве 23 женске организације које пружају услуге СОС телефона прошле године јавило 3.009 особа – од тога 2.325 нових, а било је и мушкараца жртава породичног насиља.

Током 2023. у породичном насиљу у Србији убијено је 28 жена, а од почетка ове године страдало је девет жена. Од 2010. године до данас од стране члана породице или партнера убијено је најмање 350 жена.

М. Симовић-Максимовић

Најзаслужније женске организације

У свету су СОС телефони уведени средином 70-их година прошлог века, док је у Србији прва линија почела са радом 1990. захваљујући женским организацијама.

Један од њих је и Центар за подршку женама из Кикинде који већ 20 година, од свог оснивања, пружа овај вид подршке.

– У току 2023. Центар за подршку женама пружио је услуге подршке за 213 корисница. Примљено је 158 позива на бесплатни СОС телефон, на броју 0800 101010, док је укупно било 230 обраћања укључујући позиве на остале телефоне у организацији, доласке у канцеларију, као и путем онлајн консултација, имејла, Vibera, Whatsapp-а, Skure-а и слично. Укупно смо пружиле 984 услуге, од којих је 420 услуга психосоцијалног саветовања и информисања, и 72 услуге правне подршке и упућивања – кажу у кикиндском Центру за подршку женама.

ОБЕЛЕЖЕН МЕЂУНАРОДНИ ДАН ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА

Сачувајмо хуманост

Низом активности и дружењем са грађанима на Тргу републике у Београду 8. маја обележен је Међународни дан Црвеног крста и Црвеног полумесеца. То је уједно била и прилика да се представе програми најстарије хуманитарне организације, али и да кроз разне радионице и предавања заинтересовани прошире знања о борби против трговине људима, о начину поступања у случају елементарних непогода, као и у случају наглог срчаног застоја.

– Догађајем на Тргу републике започели смо Недељу Црвеног крста која траје од 8. до 15 маја. Током седам дана разним акцијама трудимо се да на најбољи начин представимо рад организације и тако мотивишемо суграђане да се придруже великој мрежи волонтера који проносе основне принципе које баштини Међународни покрет: хуманост, непристрасност, неутралност, независност, добровољност,

Најмлађи су у свом кутку кроз игру учили о пружању прве помоћи и начинима да заштите себе и своје вршњаке

јединство, универзалност. Овогодишњи слоган гласи: Сачувајмо хуманост! – саопштили су из Црвеног крста Србије.

Кампања обележавања Светског дана и Недеље Црвеног крста има за циљ да

повеже људе кроз једноставна дела хуманости, да позове и подсети јавност да свако од нас својим гестом, делом и добром вољом може учинити свет хуманијим и бољим местом за живот.

Међународни дан Црвеног крста и Црвеног полумесеца обележава се сваке године 8. маја, на дан рођења оснивача и идејног творца организације Анрија Динана, који је 1859. године присуствовао крвавој бици код Солферина где је након сукоба на бојном пољу остало више од 40.000 рањених и умирућих војника. Динан је у овом италијанском месту пружао помоћ и организовао мештане да приме у своје домове рањенике независно од тога на чијој су страни ратовали. Његов поклич Tutti fratelli (Сви смо браћа) отворио је врата хуманости и солидарности – помоћи сваком човеку, без обзира на народност или веру.

М. С. М.

Фокус на болестима зависности

Подаци попут ових да у Србији постоји више од 200.000 људи који се боре са болестима зависности од којих се само два одсто лечи, и да у свету 35 милиона има неки од поремећаја изазваних узимањем супстанци те да тек свака седма особа потражи стручну помоћ, иницирали су тему 30. Фестивала здравља Београд. Фестивал под називом „Како се изборити са старим и новим болестима зависности“ одржаће се 8. јуна, у Дому војске Србије, а поред ове тог дана говориће се и о другим темама из разних области медицине, као и о важности превенције. У оквиру промоције превенције грађани ће од 10 до 18 часова моћи да обаве читав низ бесплатних здравствених прегледа.

Најављујући догађај на конференцији и радном доручку за новинаре проф. др Славица Ђукић Дејановић, неуропсихијатар и министар просвете, навела је да је злоупотреба канабиса и синтетских канабиноида у порасту, а повећана је и злоупотреба лекова који се преписују на рецепт – бензодиазепина.

– Зависност је болест. Централна описна карактеристика зависности је жудња за супстанцом. Без лечења или ангажмана око опоравка, зависност је прогресивна, доводи до многоструких оштећења како менталног тако и соматског здравља и преране смрти – рекла је она и нагласила да је забележен значајан пораст бихевиоралних зависника као што су патолошко коцкање,

На конференцији изнети најновији подаци о трендовима у коришћењу илегалних супстанци

клађење онлајн, те да се трговина дрогом са улица преместила на „дарк веб“.

Када је у питању конзумирање појединих легалних и илегалних супстанци, у Србији се уочавају промене, а такви су трендови и у ЕУ. Болести зависности су до сада махом биле везане за хемијске супстанце: алкохол, никотин, канабис и опијате, стимулансе и бензодиазепине, нашле су свој пандан и у нехемијским, тј. понашајним зависностима.

– На првом месту ту су у протеклих десетак година биле зависности од гејмнига (видео

Млади узимају све више лекова

– Процењује се да више од 20 одсто популације код нас, повремено или свакодневно, узима неки од препарата бензодиазепина, односно седатива. Злоупотреба лекова је чешћа код жена него код мушкараца, док се последњих година узрасна граница све више помера ка млађим генерацијама – навео је проф. др Јанко Самарџић, клинички фармаколог и супспецијалиста за болести зависности. Самарџић је истакао да млади чешће узимају истовремено више лекова и недозвољених супстанци.

игара) да би последњих година зависност од мобилних телефона – номофобија, од друштвених мрежа и патолошко коцкање мобилисали све већи број пацијената – рекла је неуролог и стручњак за лечење болести зависности др Светлана Вучетић Арсић.

Она је подсетила и да је зависност од никотина у Србији у високом степену, на шта је указало ново истраживање „World population Review“ за 2023. годину које је нашу земљу рангирало као шесту на свету по конзумирању цигарета.

Марија Симовић-Максимовић

ОБЕЛЕЖЕН ДАН ОПШТИНЕ СВРЉИГ

Низ свечаности у част 8. маја

Поводом празника општине Сврљиг, који се слави у знак сећања на 8. мај 1833. године, када је Сврљиска нахија прикључена Кнежевини Србији, одржана је свечана седница на којој су заслужним појединцима и колективима уручена општинска јавна признања.

На свечаности се поздравним речима најпре обратио Милан Михајловић, председник Скупштине општине, који је захвалио свима који су допринели да Сврљиг постане боље место за живот и упутио честитке добитницима општинских признања.

Мирослав Марковић, председник општине Сврљиг, најпре је говорио о инвестицијама и улагањима у нове објекте, али се осврнуо и на недавне временске непогоде. С обзиром

на то да су поплаве грађанима Сврљига нанеле велике штете, обећао је помоћ за њихову санацију, као и нова улагања у мостове и бедеме.

Народни посланик Милија Милетић навео је да је већ имао разговоре у Влади Србије и да очекује помоћ како би се последице поплава брже санирале.

Поводом празника, Мајске плакете уручене су др Милану Ранђеловићу, директору Научно-технолошког парка у Нишу, Удружењу грађана „Шљивик“, затим академским сликарима браћи Небојши и Љубиши Брковић. Мајску плакету добила је и Еколошко-географска секција Green Life, Средње школе у Сврљигу и Завод за трансфузију крви Ниш. У наставку, додељено је и 13 похвалница и

Сви награђени дали су велики допринос развоју и промоцији Сврљига

девет плакета општине Сврљиг. Сви добитници су дали велики допринос развоју и промоцији ове општине.

Поводом Дана општине у холу основне школе приређена је Мајска изложба слика сврљижких завичајних уметника. У Спортском центру Пастириште отворен је мини пич терен и одржан је турнир у малом фудбалу за децу и турнир за тенисере.

Током маја Сврљиг је добио и нови Визиторски центар са музејском поставком у селу Нишевац. За најмлађе, адаптиран је вртић у оближњем Драјинцу. У Центру за туризам, културу и спорт Сврљиг отворен је Легат професора Сретена Петровића Ичета са великим бројем књига у којима је Петровић описао културну историју и обичаје сврљижког краја.

С. Ђорђевић

ЧЛАНОВИ И РУКОВОДСТВО УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА ГОСТИ НИША

Промовисање пријатељства и размена искустава

На основу позива Градског удружења пензионера града Ниша, чланови и руководство Удружења пензионера града Новог Сада, њих 41, боравило је 16. и 17. маја у Нишу.

У оквиру дводневне манифестације под називом „Сусрети пријатељства” представнике два удружења примио је председник Градске општине Медијана, Небојша Коцић. Поздрављајући госте, Небојша Коцић је истакао да таква дружења пружају прилику за међусобно упознавање, размену искустава, јачање заједништва међу пензионерима, али и за промовисање пријатељства међу генерацијама и стварање нових. Он је додао да је то догађај који старијим грађанима доноси радост и са којег се односе само лепе успомене.

– Градска општина Медијана велику пажњу посвећује како најмлађим суграђанима, у оквиру свог програма пронаталитетне политике, тако и најстаријима, са циљем истицања важности доприноса који припад-

Дводневно дружење новосадских и нишких пензионера

ници трећег доба могу да дају друштву – нагласио је Коцић.

Изразе захвалности на пријему председнику највеће нишке општине пренео је Властимир Гоцић, председник Удружења пензионера града Ниша, истакавши успешну сарадњу и подршку која никада није изостала. Гоцић је нагласио изузетно пријатељство чланова Удружења пензионера града Новог Сада и чланова нишког Удружења и подсетио да је још 2016. године потписан протокол о братимљењу ове две пензионерске организације.

Милена Жарковић, председница Удружења пензионера града Новог Сада, које броји више од 25.000 чланова, захвалила је председнику општине

Медијана на срдечној добродошлицы и гостопримству и додала да је руководство тог удружења са одушевљењем прихватило позив, те да је велико задовољство бити у граду који новосадски пензионери воле и увек му се радо враћају. Жарковић је нагласила да су од потписивања протокола о сарадњи изузетно добри пријатељи зато што сматрају да једни од других могу много тога чути, научити, разменити искуства, јер су сви у том животном добу са сличним проблемима које једни другима могу помоћи да реше, превазиђу, да би живот у трећем добу био лепши и лакши.

Председник општине Медијана Небојша Коцић је у функцији

Милена Жарковић (лево) захвалила је на срдечној добродошлицы

домаћина објаснио да су у дводневном дружењу новосадским пријатељима покушали да презентују главна обележја Ниша, пре свега незаобилазну Ђелекулу, Медијану, Тврђаву, Спомен-собу у Команди копнене војске, центар града, а мислили су и на обавезно дружење уз игру и забаву.

Гостима из Удружења пензионера града Новог Сада приређен је пријем у Градској кући. Том приликом је председница градоначелника Ниша Душици Давидовић уручила монографије града Новог Сада и Удружења пензионера града Новог Сада.

Г. О.

ПОМОЋ У КУЋИ СТАРИЈИМА У КАРЛОВАЧКОЈ ОПШТИНИ

Геронтодомаћице за 25 корисника

Старији грађани и брачни парови који живе сами у Сремским Карловцима, захваљујући средствима које је општина добила од Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, ускоро поново могу да рачунају на услугу помоћи у кући.

У питању је сума од 1.281.662 динара, коју је локална самоуправа у обавези да употреби за услуге социјалне заштите које су у њеној надлежности. Право на овај вид помоћи општина Сремски Карловци је остварила на основу степена

развијености који је испод републичког просека према јединственој листи развијености јединица локалне самоуправе по закону којим се уређује регионални развој.

Ова услуга социјалне заштите грађанима Сремских Карловаца пружа се више од 10 година. Помоћ обухвата основно спремање просторија у којима бораве корисници, набавку намирница, припрему лаких obroка, одлазак по рецепте и лекове, плаћање комуналних рачуна, уношење огрева, задовољавање основних

хигијенских потреба. На пружању услуга до сада су биле ангажоване две геронтодомаћице, број корисника се кретао између 19 и 23, а максимални број предвиђен пројектом је 25 корисника.

Помоћ је бесплатна за све кориснике и пружаће се наредних шест месеци. Карловчани могу да преузму образац у пријемној канцеларији у Магистрату, Трг Бранка Радичевића 1, те да се обратe Одељењу за друштвене делатности или патронажној сестри и поднесу захтев.

Љ. Адамовић

На тезги зеке, јаја и осмеси

Ускрс је највећи хришћански празник који се разликује од других. За неке је то дан среће и радости, када се породица држи на окупу, док је за друге све то и још прилика да покажу шта и колико могу. Тако је већ једанаест година у Удружењу за помоћ ментално недовољно развијеним особама „Загрљај” из Тополе, које ради прикупљања новца за одлазак на излет органи-

Мисија и визија

Мисија Удружења „Загрљај” је унапређење квалитета живота особа са сметњама у развоју и њихових породица на територији општине Топола, док је визија интеграција и социјална инклузија особа са сметњама у развоју у друштвену заједницу. Удружење окупује децу и младе до 26 година, а пракса говори да долазе и одрасла лица са сметњама у интелектуалном развоју. Врата су отворена и деца са аутизмом, Дауновим синдромом и другим сметњама и потешкоћама.

Продајом декорација и других рукотворина финансирају излете Удружења

зује продају васкршњих јаја и разних рукотворина насталих у оквиру радно-окупационих терапија на редовним окупљањима.

– Ми заправо постојимо већ 22 године али последњу деценију у среду пред Велики петак на нашим радионицама фарбамо јаја, успешно правимо разне декорације, корпице, украсе, зечеве и остало са ускршњим мотивима. Затим све то на Велики четвртак изнесемо у центар Тополе и излажемо. Изложба је хуманитарног типа, производе не тарифирамо, већ мештани и сви заинтересовани оставе колико могу и мисле да треба. Од тог новца финансирамо једнодневни

излет – рекла нам је Славица Ђурић Павловић, психолог и председник Удружења.

Ове године чланови Удружења, родитељи и стручњаци ће обићи Белу Цркву и Белоцркванска језера. Путу планираном за 15. јун сви се увелико радују, а до тада у лепо уређеним просторијама НВО „Загрљај”, у Крагујевачкој улици 34а у Тополи, дружење се наставља континуирано и по плану.

– Ми не радимо као боравак, али имамо групне активности три пута недељно које нам одобрава Савез удружења за помоћ ментално недовољно развијеним особама Србије преко Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. То су радно-окупационе радионице, а истовремено и подршка родитељима. Осим тога имамо и индивидуалне активности које финансира општина Топола. Деца долазе код нас на дефектолошку, психолошку и логопедску подршку где се практикује индивидуални рад са стручњацима.

Саговорница нам је још објаснила да деца и чланови највише воле радну терапију, јер се ту и раде и уче практичне ствари. Свима су омиљене радионице на којима се праве храна и пића, када се после радног дела сви заједно засладе и друже.

– На крају заједно и распремимо простор. У ствари, ми кроз једну такву радионицу радимо и многе друге ствари. На пример, када учимо да правимо питу, ми учимо и да меримо састојке па се тако мало провуче математика. Затим се упознајемо са кухињским апаратима и учимо да их правилно користимо. Све су то очигледни примери који их наводе да се осећају корисно. Све одрадимо кроз забаву а најважније од свега је што кроз те активности на пријемчив начин доста постигнемо и на едукационом плану и на плану рехабилитације – истакла је председница Удружења „Загрљај”.

Марија Симовић-Максимовић

ПЕНЗИОНЕРИ СОМБОРА „САВЛАДАЛИ” ПАМЕТНЕ ТЕЛЕФОНЕ

У корак са новим технологијама

Под слоганом „Све је лако кад знаш како” Делегација ЕУ у Србији је ове године започела кампању технолошког описмењавања пензионера на мобилним телефонима кроз едукативне радионице у Београду, Нишу, Новом Саду и још неколико градова. Тако је група од више од 30 полазника, чланова Градског удружења пензионера Сомбор, крајем априла на само једном предавању са лакоћом овлада дигиталним вештинама на својим телефонским уређајима.

Највеће интересовање сомборских пензионера побудиле су друштвене мреже, као и апликације дигиталних услуга којима се скраћује време и смањује потреба за одласком на шалтере разних установа. Ово је значајна новина и корак напред за популацију преко 65 година не само зато што ће смањити генерацијски јаз, већ ће овладавање технологијом која им је свакодневно доступна и стицање нових знања унапредити и квалитет живота.

Сомборски пензионери брзо усвајају дигиталне вештине

Бесплатне обуке за дигиталне вештине у градовима Србије спроводе се од фебруара ове године и трајаће до јуна, а број полазника је ограничен.

Иванка Огњанов

МЕЂУНАРОДНИ УСКРШЊИ ФЕСТИВАЛ У БОСИЛЕГРАДУ

Европски центар дечије радости

У Босилеграду је од 2. до 7. маја одржан седми Међународни васкршњи дечији фестивал „Ускрс на тремеђи“ на којем је учествовало 492 девојчице и дечака из Бугарске, Молдавије, Украјине, Северне Македоније, Босне и Херцеговине и Србије. Фестивал су организовали општина Босилеград, Национални савет бугарске националне мањине, Центар за културу и Народна библиотека „Христо Ботев“.

У централној манифестацији – такмичењу у куцању ускршњим фарбаним јајима, на главној градској раскрсници, учествовало је 710 такмичара у шест старосних категорија. Победник финалног такмичења и освајач титуле Цар ускршњих јаја био је трогодишњи Теодор Николов из Босилеграда, који је за награду добио електрични тротинет.

На такмичењу за најздравије васкршње кокошије јаје прво место освојила је десетогодишња Настја Могулда из Молдавије. У категорији за децу узраста од три до пет

Трогодишњи Теодор Николов освојио је титулу Цар ускршњих јаја

година победио је Алексеј Владимиров из Босилеграда, а победник у категорији за најоригиналније јаје у дечијој туцанијади је Кира Касимова из Украјине.

Најлепшу велигденску перашку имао је Радослав Христов из Бугарске, док је награда „златно јаје“ припала Никодиму Милкову из Босилеграда и Настји Могулди из Молдавије. Победници у куцању офарбаним јајима награђени су медаљама и пехарима.

– Традиционална смотра дружења, зближавања, дечије радости, мира и толеранције симболизује заједнички живот на овим просторима. Деца су са фестивала послала поруке мира, љубави и толеранције. Идеја одржавања фестивала је да се деца сусрећу, упознају и зближавају у духу високих хришћанских вредности. Захваљујући овом фестивалу скоро заборављени Босилеград постао је познат у Европи – рекао је председник општине Владимир Захаријев.

У оквиру фестивала, у холу Дома културе, организована је и изложба радова наградног конкурса „Празник над празницима“, на који су деца узраста од три до 15 година слала готове обојене мотиве или цртеже на тему Ускрса. Дечије васкршње чаролије у знаку такмичарског турнира у куцању ускршњим јајима биле су употпуњене још и наступима фолклорних културно-уметничких друштава и концертима певача и инструменталиста. **Веселин Пешић**

ЗАНИМЉИВА ИСТОРИЈА СРБИЈЕ

Нови сјај кладовске тврђаве Фетислам

Отоманско утврђење, симбол Кладова, ове године обележава петстоти рођендан. Три године трајала је реконструкција тврђаве Фетислам, радове је финансирала ЕУ и Влада Немачке кроз пројекат „ЕУ за тебе – за културно наслеђе и туризам“, а спровела је Немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ у сарадњи са Министарством туризма и омладине Србије и општином Кладово.

Фетислам је утврђење на обали Дунава, 500 метара узводно од центра Кладова, које су 1524. изградили Турци на остацима римског утврђења. У оквиру тврђаве је Мали град који су Османлије саградиле као артиљеријску тврђаву. Велики град изградили су Аустријанци почетком 18. века као бастион утврђење. Тврђаву сачињава бедем са кружним кулама на угловима и пушкарницама. У њој су некад одјекивале војничке заповести, проламали се плотуни и умирали са последњим сунцем у очима уплашених житеља овог краја.

Фото Б. Мистрићеловић

Некада је Фетислам био најуређенији историјски објект на обали Дунава. Нажалост, последњих 50 година готово ништа није рађено на одржавању, па су се бедми тврђаве урушавали, а шетне стазе биле запуштене. У самој тврђави су уређени спортски терени, укључујући и фудбалски стадион овдашњег ФК „Ђердап“.

У оквиру тврђаве реконструисана је некадашња летња позорница, отворени амфитеатар који се налази на самој обали и може да прими хиљаду посетилаца. Подигнут је и Визиторски

центар површине 1.200 м², чији је главни циљ повећање атрактивности туризма у граничном подручју Борског округа и округа Мехединци у суседној Румунији. У таквом историјском простору, у оквиру уређених сала, створена је могућност за различите садржаје на темељу искустава светских сити холова: промоције друштвених, привредних, културних и других активности. Уређењем пешачких стаза посетиоци могу да у потпуности доживе тврђаву насталу у 16. веку.

Конечно, Фетислам постаје атрактивна дестинација у тури-

Изложба Векови Фетислама 1524-2024.

У Визитор центру тврђаве отворена је фото-документарна изложба од 24. априла до 30. јуна. Аутор изложбе је Жаклина Николић, директорка Центра за културу у Кладову. Каже да када је започела интензиван рад на припреми фотографија и писаног материјала о тврђави, није знала колико ће бити фотографија, скица, мапа, карата и друге занимљиве грађе. Након отварања изложбе почели су да се јављају многи суграђани нудећи фотографије и поједине записе о Фетисламу.

стичкој понуди Кладова: урастао у зеленило, пркосно доминира пет векова стар сведок некадашње турске најезде. Сада реконструисана тврђава изгледа величанствено и никада од 1867, од када је из турских прешла у наше руке, није била овако лепа.

Урош Бановић

Смотра умећа и ентузијазма

Публика је уживала у раскошним кореографијама и изузетним извођачима

Око 200 пензионера из Врњачке Бање, Зајечара, Крушевца, Лесковца, Мајданпека, Сврљига, Смедеревске Паланке и Сокобање узело је учешће на манифестацији под називом „И ја имам таленат”, одржаној у Књажевцу. Након дефилеа градом, дружење ветерана се наставило у реновираној сали Дома културе. Присутнима се обратио председник Удружења пензионера Књажевца, Радомир Вељковић, а манифестацију је отворила заменица председника општине, Марија Јеленковић.

Након топле добродошлице, први су наступили домаћини приредбе, чланови књажевачког КУД „Сунчана јесен” са програмом „Заплакала Стара планина”. Потом је публика уживала у играма из Шумадије, изворним влашким играма, градским играма, песмама уз гусле и на усној хармоници, као и у лесковачким заврзламама и чарламама.

Врњачка Бања представила се кореографијом под називом „Радојкина чаролија”, а чланови КУД „Пензионер” из Зајечара припремили су здра-

Учесници су се представили дефилеом кроз град

вицу, песму уз гусле и на усној хармоници, као и игре из Великог Извора и влашку полоску гагауз. Гости из Крушевца наступили су са играма из свог краја, а Лесковчани су имали богат програм – „Лесковачке заврзламе и чарламе”, аутора Добривоја Каписазовића. Програм је припремила Мирослава Добреновић, а кореографију Весна Ђорђевић.

Удружење пензионера из Мајданпека приказало је изворне влашке игре, а Удружење из Сврљига представило се рецитацијом. Смедеревска Палан-

ка наступила је са две екипе: Општинска организација пензионера, Фолклорна група „Доња Јасеница”, приказала је игре из Шумадије, а КУД „Абрашевић” градске игре. Удружење пензионера из Сокобање извело је песму „Миља” и игре из Србије.

Манифестација посвећена дружењу, лепоти народног стваралаштва и фолклорних игара „И ја имам таленат” била је ревијалног карактера, те су, по њеном завршетку, учесницима уручене захвалнице.

Ивана Вуликић

РОЂЕНДАН ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ ТРАДИЦИОНАЛНО ОБЕЛЕЖЕН НА МОСТУ ЉУБАВИ

Песникињи у част

Туристичка организација Врњачка Бања, у знак захвалности и поштовања према нашој песникињи Десанки Максимовић, покренула је пре 10 година манифестацију „На Десанкин дан” која се традиционално одржава на чувеном Мосту љубави, „закључаној” великим бројем катанца. Овај мост је нераскидиво везан за Десанкину песму „Молитва за љубав”, коју је она посветила српском официру Рељи и његовој девојци учитељици Нади.

Десанка Максимовић је у Врњачку Бању обично долазила с пролећа, у априлу или мају. Могла је да бира где ће провести одмор, али јој није падало на памет да то промени, одседала је у „својој” соби у „Серво Михаљу” коју никада није мењала, рекао је Горан Каравесовић из врњачке Туристичке организације. Прошло је много времена од њеног последњег боравка у

Бању коју је много волела, а и Врњачани су јој узвраћали пажњом и гостопримством.

– Нема више Десанке да шпарта најлепшом алејом липа, али ће успомена на њу вечно трајати. Њен лик и дело остали су да живе међу Врњачанима. Драго нам је да се сваке године, 16. маја, тачно у подне, на Мосту љубави, у њену част окупе песници, глумци, грађани. Тако је било и овога пута – навео је Горан Каравесовић.

Гости на овогодишњој уметничкој манифестацији били су песници Миодраг Јакшић, Владимир Ђорђевић, Војислав Механџић, Илија Шаула и првакиња Београдског драмског позоришта, глумица Вјера Мујовић.

– Морам да напоменем да је Десанка Максимовић имала изузетно добар пријем код војних институција, дочекивали су је официри као богињу песничтва. Мени је импонувало да будем са њом у друштву и све

Сусрети уметника на Мосту љубави

до њене смрти био сам везан за њу и њену реалност – рекао је између осталог песник Илија Шаула који живи и ради у Америци.

Уз музицирање и стихове песника, аплаузе присутних измамила је и глума Вјере Мујовић. Био је то још један леп догађај у Десанкину част, а и на част организатора и покретача манифестације – Туристичке организације Врњачка Бања.

Драган Ивановић

ОТКРИВАЊЕ СМИСЛА ЖИВОТА У „ЗЛАТНИМ” ГОДИНАМА

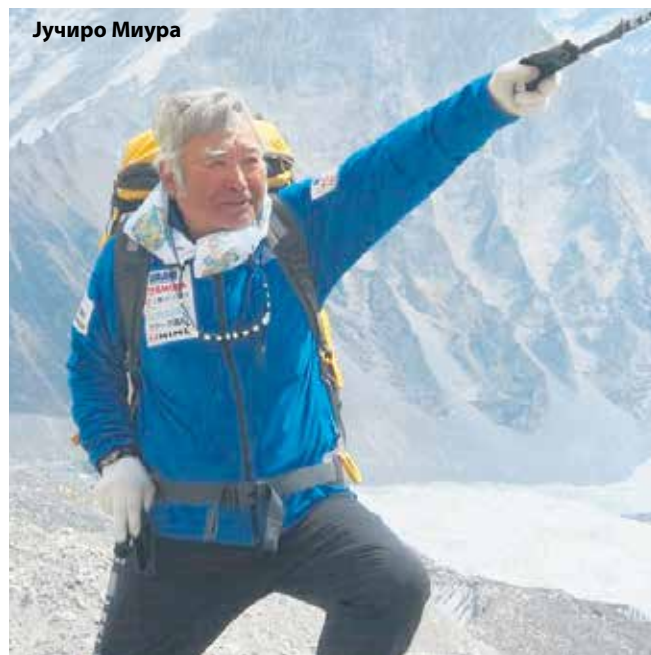
Сениори који су освојили свет

Код нас као да је одувек уврежено мишљење да су године препрека за остваривање снова и проналажење смисла живота, да је то нешто што је резервисано за младе. Пензија се генерално доживљава као време када човек треба да се коначно опустити, да се не бави ничим „озбиљним” јер, на крају крајева, то је и заслужено после година напорног рада. И тачно је да опуштање и одмор јесу важан део пензије, али имати сврху и мотивацију да се зреле године проживе најбоље могуће је још важније.

Анализа десет различитих студија у које је било укључено више од 136.000 људи показује да постојање смисла и циља ка коме стремимо смањује смртност, нарочито кад су у питању кардиоваскуларна обољења. Сениори који имају јасно постављен циљ и осећање сврхе не само да имају нижи ниво стреса, него су и склонили томе да редовно иду на систематске прегледе и више воде рачуна о свом здрављу.

Гледис Берил

Јучиро Миура

пољопривредом и бринући о деци и породици. Њени живописни пејзажи и призори из руралног живота Америке брзо су освојили пажњу јавности, а она је постала позната уметница. Излагала је широм света и доживела велику популарност

не подухвате од којих му ни један није донео значајнији успех. Тек када је почео да продаје пржену пилетину спреmlену по сопственом посебном тајном рецепту, постигао је стварни успех. Данас је KFC глобални ланац ресторана брзе хране, а прича о Пуковнику Сандерсу и његовој упорности инспирација за многе да никад не одустану.

Лора Ингалс Вајлдер, ауторка познатог серијала књига „Мала кућа у прерији”, посветила се писању тек у својим шездесетим годинама. Пре тога никад није писала, већ је скромно живела на фарми. Књиге засноване на причама о њеном детињству постале су омиљене широм света. Иако је доста касно открила своју страст за писањем, њена дела су оставила дубок траг у књижевности, а многе генерације и данас памте популарну телевизијску серију снимљену по њеним књигама.

Јапански планинар Јучиро Миура је још један изузетан пример достигнућа у позним годинама. Познат је као најстарија особа која је освојила Монт Еверест, и то не једанпут већ три пута. Први пут 2003. године када је имао 70 година, затим

је свој успех поновио 2008, а потом и 2013. у својој 80. години. Миура је скијао са многих највиших планина света, укључујући и Еверест 1970. године, а о том његовом подвигу је снимљен и документарни филм награђен Оскаром. Невероватна издржљивост и ментална снага учинили су да постане узор многих.

Гледис Берил, или како је од миља зову „Гладијатор”, започела је каријеру маратонца у својим седамдесетим годинама. Са 92 године је постала најстарија жена која је истрчала маратон. Свој први маратон је трчала у 86. години, а њена посвећеност фитнесу и здравом начину живота подстакла је многе људе у трећем добу да се баве спортом и физичком активношћу и да воде активан живот.

Приче о сениорима који су своју страст открили касније у животу моћна су мотивација за све нас. Они нам показују да без обзира на године увек има простора за лични раст и развој кроз учење. Треба имати на уму да је свака етапа живота пуна могућности и да никад није касно да се отиснемо у нову авантуру.

Драгана Лукић Лазовић

Тајна заједнице Моаи

Окинава у Јапану је дом једне од најдуговечнијих заједница на свету. На Окинави сви су део социјалне заједнице Моаи, представљене као круг пријатеља који се редовно виђају и подржавају једни друге, кроз различите животне ситуације и проблеме. Између осталог, тајна дуговечности ових људи лежи и у осећају сврхе који имају, тзв. икигаи – живот вредан живљења. Свако на Окинави има своје дужности и сви знају да су неопходни чланови друштва чак и кад зађу у дубоку старост (многи од њих имају више од 100 година). Икигаи може бити било шта – од чувања унучића, волонтирања, одржавања улица чистим и лепим...

Бројни примери људи широм света сведоче о томе да никад није касно да се пронађе страст и постигну изванредни резултати који ће бити инспирација не само другим сениорима, већ и младима.

Ана Мери Робертсон Мозис, познатија као Бака Мозис, почела је да слика тек у својим седамдесетим годинама. Пре тога, већину свог живота провела је на фарми бавећи се

у осамдесетим и деведесетим годинама живота. Њена прича је сведочанство да таленат и креативност не познају године и да се могу разбуктати у било које доба.

Занимљив је и пример Харланда Дејвида Сандерса, познатијег као пуковник Сандерс, оснивача KFC (Kentucky Fried Chicken) ланца ресторана. Сандерс је до своје 65. године имао бројне послове и послов-

Норвешка: подизање старосне границе

Влада Норвешке предложила је у априлу да се уведе такозвана стандардна старосна граница за одлазак у пензију од 67 година за оне рођене 1963. године. Истовремено се предлаже повећање за 2/3 године (осам месеци) од очекиваног раста преосталог животног века за особе рођене 1964. или касније. Ово подразумева подизање старосне границе за пензионисање за један до два месеца по кохорти рођења, што резултира једном годином по деценији.

Тако би особа рођена 1974. године морала да ради годину дана дуже од оних рођених 1964, док би особе рођене 1984. године требало да раде две године дуже. Повећање очекиваног животног века утицаће и на доњу старосну границу што значи да ће се старосна граница за одлазак у пензију временом мењати за сваког појединца.

Најављујући ове мере крајем прошле године влада је саопштила да верује да ће повећање старосних граница, боље старосне пензије за особе са инвалидитетом и промена регулације минималних стопа у државним старосним пензијама допринети праведнијем пензијском систему у будућности.

Велика Британија: радиће до 71?

Другог маја британски Центар за дуговечност објавио је нови извештај који показује да однос пензионера и радника у овој земљи постаје неодржив како становништво стари а наталитет опада. У извештају се наводи предвиђање да ће свако рођен после априла 1970. у Великој Британији можда морати да ради до своје 71. године. Тренутни старосни праг за добијање државне пензије је 66 година, иако се предвиђа да ће порастати на 68 до 2044. године.

Центар за дуговечност је такође приметио да су многи запослени у Британији прерано напуштали активан посао због здравствених стања која се могу спречити. Према њиховим истраживањима, тренутно је само 50 одсто одраслих у Енглеској и Велсу радно способно и без инвалидитета до своје 70. године. Због тога истичу да брига о здрављу запослених пре него што се оно погорша треба да буде приоритет за владе.

Очекује се да ће у 2023-2024. години потрошња пензионера, односно државне пензије, стамбена давања и кредити за пензионере са ниским примањима, коштати државу 138 милијарди фунти.

Аустралија: не желе касније у пензију

Становници Аустралије и даље планирају да се пензионишу у средњим 60-им упркос великом порасту трошкова живота последњих година, показују подаци које је у мају објавио Аустралијски биро за статистику. Просечна старост за пензионисање остала је између 65 и 66 година и, у просеку, мушкарци намеравају да се пензионишу нешто касније од жена, али тај јаз се смањује. У 2022-23. било је око пола године разлике између мушкараца и жена, у поређењу са годину разлике пре једне деценије и две године разлике деценију раније.

Просечна укупна старосна граница за одлазак у пензију у 1983. била је 47,4 године, а 56,9 година у 2023. Људи који раде у пољопривреди, шумарству и рибарству имају највишу старосну границу за пензионисање од 68,3 године, а најнижу имају запослени у сектору рударства – 63,7 година.

Шпанија: субвенционисана путовања

Пензионери у Шпанији (Шпанци и странци који живе у тој земљи) од 2021, односно од пандемије, добијају велике субвенције за путовања. Бонуси за кратка путовања износе 115 евра, а 455 евра за дуже одморе.

Право да се пријаве за субвенционисане одморе имају пензионери који примају шпанску државну пензију; старији од 55 година који примају „удовичку/удовачку“ пензију; особе које имају 60 или више година и примају накнаду за незапослене или субвенције, и старији од 60 и више година носиоци или корисници социјалне помоћи.

Само пријављивање није гаранција добијања: влада даје приоритет старијим особама, онима са мање финансијских могућности, особама са инвалидитетом и онима из вишечланих породица. Кандидати који се први пут пријављују такође имају предност, као и они који су спремнији да путују ван сезоне.

Јапан: ускоро без смањења за пензионере?

Систем који смањује пензије запослених пензионера када њихов приход премашује одређени ниво могао би бити укинут или смањен према плановима које ће представити јапанско Министарство здравља, рада и социјалног старања у складу са предстојећом ревизијом јавног пензијског система. У Јапану се иначе ревизија јавног пензијског система врши једном у пет година а најновија анализа биће објављена овог лета.

Према садашњем систему, ако збир плате и пензије запосленог пензионера премашује 500.000 јена (око 3.300 долара) месечно за особе старије од 65 година, половина вишка износа се смањује из пензије запосленог.

С обзиром на то да се стопа запослености старијих повећава због недостатка радне снаге, око 490.000 људи подлеже овом систему. То наилази на критике пословне заједнице, чији представници кажу да садашњи систем доводи до тога да људи прилагођавају свој радни однос тако да им се пензије не би смањивале.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА НОВИ ПАЗАР

У фокусу чланови са најнижим примањима

Просечна месечна примања пензионера у Новом Пазару су знатно испод републичког просека. Тренд из прошле године настављен је и у овој па тако око 5.000 пензионера прима најнижу пензију.

У Новом Пазару има укупно 13.000 пензионера, на територији општине око 22.000, а највише их је из категорије запослених. Чланску карту Удружења има 4.960 пензионера, односно 38 одсто од укупног броја. Велика пажња поклања се социјално-материјалном збрињавању чланова са најнижим примањима и сваког месеца се одобравају позајмице из Фонда солидарности. О овим и другим темама разговарали смо са председником Удружења пензионера Новог Пазара, Кенаном Нокићем.

– Прошле године је из нашег Фонда солидарности издвојено 12 милиона динара на име позајмица за 620 пензионера. Сваког месеца одобравамо новчане позајмице са отплатом на десет рата. За април су одобрене 73 позајмице у појединачној вредности до 30 хиљада динара. Очекујемо да ћемо

Председник
Удружења
Кенан Нокић

Нови Пазар

ове године за поменуте намене издвојити више средстава. Завршен је и упис заинтересованих за доделу хуманитарних пакета преко Фонда ПИО, и 807 пензионера задовољава критеријуме за доделу ове помоћи. Обавештени смо да је за ове намене опредељено дупло више средстава него раније и да ће хуманитарни пакети бити исте вредности и садржаја на нивоу Србије – каже председник Нокић.

Ове године знатно више најстаријих Пазараца боравиће десет дана у некој од српских бања о трошку Републичког фонда ПИО. Од 520 пријављених, 432 је добило упуте за одлазак на оправак што је у односу на претходну годину двоструко више.

Од краја маја крећу са једнодневним излетима и у плану је да посете Јошаничку бању, Златибор, Златар, Врњачку Бању,

манастир Сопоћане и Пролом бању. Интересовање је велико и на сваку дестинацију путоваће се са два аутобуса.

Нокић истиче и да се велика пажња поклања провери здравственог стања и једном месечно врши се провера вида, крвног притиска и шећера у крви. Током једне од акција произвођач апарата је поделио бесплатно 20 комплета за контролу шећера у крви.

Удружење пензионера Нови Пазар има довољно простора за рад и обављање свакодневних активности. Поред канцеларије за председника и секретара, на располагању је сала за састанке са 20 места и Клуб пензионера који је посећен нарочито у преподневним сатима. Старији Пазарци ту могу да се разоноде уз друштвене игре и освеже кафом, соком, чајем, колачима.

Милан Ашковић

ВЛАДИЧИН ХАН

Пакети помоћи најугроженијима

Чланови волонтерског тима хуманитарне организације „Колевка“ из Београда посетили су у општини Владичин Хан 48 сеоских насеља и најсиромашнијим породицама уручили 360 поклон пакета са основним животним намирницама и хигијенским средствима.

Спровођење хуманитарног пројекта „Колевка за Владичин Хан“ још више добија на значају због околности да у општини на јужном излазу из Грделичке клисуре социјалну помоћ прима више од 400 сиромашних домаћинстава.

У тешкој економској ситуацији су и многи од укупно 4.200 пензионера у Владичином Хану и у 50 сеоских насе-

Волонтери хуманитарне организације „Колевка“

ља са укупно 17.530 душа. Председник Удружења пензионера Станојко Тошић истиче да Удружење у Владичином Хану, уз новчану помоћ локалне самоуправе, организује бројне акције помоћи члановима који су у тешкој материјалној ситуацији.

Невоља је што у колони социјално угрожених има и знатан број породица које живе без динара прихода. Од свих општина у Пчињском округу транзициона приватизација предузећа највише је погодила некада привредно успешну општину Владичин Хан. Пропала су некада велика и јака предузећа „Делишес“, Фабрика омотног папира и амбалаже, Дрвна индустрија „Слога“, „Балкан брик“, „Хан пласт“, „Јужна Морава“, „Ерозија“ и „Бетоњерка“, а због губитка посла на улици се обрело више од пет хиљада радника.

В. Пешић

Задовољни, а може и боље

Изборна Скупштина Удружења пензионера општине Пријепоље усвојила је извештај о четворогодишњем раду и утврдила будуће програмске задатке. Изабрани су и нови органи – Скупштина, Извршни одбор и десет радних тела – у којима је ангажовано више од 100 чланова Удружења. За председника Удружења пензионера општине Пријепоље је изабран Љубиша Вуковић, за потпредседника Алија Мушовић, а за секретара Драгољуб Глушчевић.

На седници је закључено да су у претходном изборном периоду основни програмски циљеви и задаци реализовани углавном успешно. Превазиђене су одређене слабости настале у претходним изборним активностима (2020. године), а волонтерски рад свих изабраних представника и тимско договарање унапредили су реализацију и резултате у основним областима ангажовања. Број активних чланова Удружења је континуирано повећаван и достигао је цифру од 2.300.

Резултати у више области остварени су на оптималном нивоу а неки и изнад планираних циљева. Приоритетни задатак одно-

Просторије УП Пријепоља

сио се на заштиту статуса и обезбеђење материјално-социјалне подршке за боље услове живота пензионера са најнижим пензијама. За четири године солидарну помоћ је добило 4.264 пензионера у укупној новчаној вредности од 7.287.560 динара. За унапређење материјално-техничких услова рада издвојено је 885.000 динара. Организоване су посете и излети у којима је било ангажовано 306 чланова, а 586 пензионера је користило бањско лечење и рехабилитацију. Пружена је организована подршка пензионерима у набавци огрева и неких животних намирница.

Посебна активност је исказана у здравственој и превентивној заштити (нарочито од коронавируса), тако да је том превентивом обухваћено 1.346 пензионера. Висок ниво постигнућа остварен је у спортско-рекреативној области, у којој је, на разним нивоима такмичења, било ангажовано 210 спортиста пензионера, уз освојена прва места на регионалним Олимпијадама спорта, здравља и културе трећег доба, као и друго и пето место на републичкој Олимпијади.

На Скупштини Удружења речено је и да је потребно садржајно унапредити активности у области културног аматеризма и организовању дружења и забава пензионера.

Удружење пензионера Пријепоља у протекле четири године је обезбеђивало средства из више извора, уз одговарајућу сарадњу са већим бројем организација, установа и предузећа, а нарочито са донаторима, Савезом пензионера Србије, Републичким фондом ПИО, општином Пријепоље, Центром за социјални рад и другим установама.

Драгољуб Глушчевић

СА СЕДМОГ СУСРЕТА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА У ДОМУ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ У НИШУ

Сви одушевљени пријемом

Већ седам година, са паузом због короне, војни пензионери из више градова југоисточне Србије: Врања, Лесковца, Прокупља, Алексинца, Пирота, Зајечара и Ниша, крајем априла, у организацији старешина Команде Копнене војске Србије и уз лично ангажовање генерал-потпуковника Милосава Симовића, команданта Копнене војске Србије, окупљају се на дружењу у Дому војске у Нишу.

Овај јединствен вид окупљања војних пензионера у Србији прилика је да се на једном месту нађу некадашњи командири и команданти, официри и подофицири у јединицама и војним установама, командама ЈНА, Војске Југославије, СЦГ и Војске Србије. На тим дружењима пензионери оживљавају сећања на бројне доживљаје из војске који се памте заувек, било да су ружни или лепо. Посебно је било интересантно слушати истините приче некадашњих командира и команданата граничних јединица, који су, попут мајора Жикице Ђорђевића, цео радни век у војсци ддели са својом јединицом на државној граници. Занимљиво је било слушати и приче Родољуба Шијана, капе-

тана у пензији, о догађајима са КиМ 1999. године. Има толико прича да би се и роман могао написати.

– А ко од војних пензионера може да се не сећа предивног другарства и јединства у војсци. Љубав према позиву и све оно људско и присно понео сам из војске – рекао је пуковник у пензији Милан Милић.

Са генералом Симовићем су сви желели да разговарају, да се сретну и чврстим стиском руку и загрљајем искажу своја осећања човеку-људини, како га називају.

– Почетком 2015. године дошао сам на идеју да барем једном годишње окупимо наше старије другаре – пензионере из југоисточне Србије. Моја идеја се успешно реализовала већ јуна исте године у Врању. На првом скупу у Дому Војске било је 130 војних пензионера, од заставника до генерала. Слика у Дому прелепа, свечана, а на скупу су додељена и признања професионалним војним лицима и онима који су тек одишли у пензију. Намера ми је била да пензионери схвате да никада неће бити заборављени од стране своје војске, војске Србије – казао је генерал Симовић и додао

Гости су хтели да се сликају са генералом Милосавом Симовићем (у средини)

да је посебно срећан што види своје колеге у толиком броју.

Он је навео да се неки млађи пензионери баве сопственим бизнисом и да је то добро јер пензије нису довољне за добар живот. Неки морају да купују скупе лекове, неки од пензије издржавају своју незапослену децу и унуке – казао је Симовић, који је све своје госте срдечно дочекао на улазу у Дом војске. Срдачност су на сваком кораку показивале и друге старешине Команде Копнене војске Србије.

Ство Панакијевски

ЛЕСКОВАЦ

Поново у ђачким клубима

Генерација лесковачких гимназијалаца 1970-1974. године, данас сви пензионери, 19. маја обележила је 50. годишњицу матуре у овој престижној лесковачкој образовној установи.

Ова генерација бројала је око 140 ученика у пет одељења. Након завршетка гимназије, 127 њих је стекло факултетску диплому, од тога је 27 истакнутих лекара специјалиста. Генерација је имала и првог демократски изабраног градоначелника и више уважених инжењера, професора, судија и новинара.

На дан прославе делегација генерације је у име свих бивших ученика Гимназије садашњој директорки школе Драгани Цветановић уручила пригодне поклоне.

– Драго ми је да наша школа може да угости једну од најуспешнијих генерација гимназијалаца, која је обележила једну епоху у развоју града Лесковца – истакла је том приликом директорка Цветановић.

Некадашњи гимназијалци, њих око 70, својим преминулим друговима и другарицама одали су почаст у цркви Свете Тројице, а затим дружење наставили у једном лесковачком ресторану уз музику и бројне досетке из ђачког живота. **Т. С.**

АЛЕКСИНАЦ

ИТ свет за сениоре

Уз подршку Удружења новинара Србије (УНС), Клуб новинара у Алексинцу поклатио је алексиначким пензионерима већи број примерака романсираног водича кроз ИТ свет за сениоре, „Обогаћење стварности – врата света интернета“, аутора Бориса Павлова.

На Годишњој скупштини Удружења пензионера ове општине председнику Бобану Вучковићу књиге је уручио Нинослав Миљковић, главни и одговорни уредник Радио Алексинца и дугогодишњи члан УНС-а. Том приликом Миљковић је изјавио да је поклон израз захвалности старијим суграђанима, од којих многи редовно прате програм Радио Алексинца и објаве на сајту Alpres.rs.

– Надамо се да ће уз ову публикацију обновити и унапредити своје знање из области употребе интернета и друштвених мрежа – навео је Миљковић. **С. И.**

СМЕДЕРЕВО

Бројне активности пензионера Папазовца

Удружење пензионера и Актив жена у Месној заједници Папазовац имају мноштво активности, те су већ почеле екскурзије и прославе, а и 8. март је обележен како доликује – уз цвеће свим чланицама, послужење и музику.

Актив жена је 27. априла обележио и 48 година постојања. Прослава је организована у ресторану, уз присуство бројних гостију из околних градова – Пожаревца, Велике Планае, Ковина, као и чланова удружења из суседних села у општини Смедерево. На прослави је било око 250 гостију, уз разноврстан мени и обилно послужење. Веселе је трајало скоро до поноћи, а круна вечери била је слављеничка торта Активна жена Папазовац.

Овај актив жена своје састанке одржава сваког понедељка, док се Одбор пензионера састаје уторком и четвртком. На тим састанцима се договарају активности па је тако планирано да се током маја реализују екскурзије по Србији, а у мају и јуну, у сарадњи са Градском организацијом пензионера Смедерево, обићи ће и Румунију, Босну и Херцеговину, Северну Македонију и Црну Гору. У плану је такође и посета Дубровнику. **М. Р.**

НИШ

Обележен 13. мај

Пензионери Полицијске управе Ниш обележили су 13. маја ове године свој, како кажу, неправедно заборављени празник. У присуству породица погинулих, ветерана полиције, Жандармерије, Шездесет треће падобранске, као и представника града, Полицијске управе и пензионера полиције, положено је цвеће на Спомен-плочи у згради Полицијске управе.

После полагања цвећа и краћег обраћања званица, приређена је закуска за све присутне. **Ж. С.**

ТРСТЕНИК

Пензионери посетили Солун и Зејтинлик

Још једно дивно путовање и дружење трстеничких пензионера – овога пута посетили су Грчку: град Солун и Српско војничко гробље на Зејтинлику.

– Било нас је укупно 41, путовање је било пријатно и сигурно, и у Солун смо стигли у јутарњим сатима. Пре-

ма плану, одмах смо посетили српско гробље Зејтинлик. Са голготом наших јунака упознали су нас стручни људи који воде рачуна о овом гробљу. На плочама и на капели видели смо и имена погинулих војника из нашег краја, што нам је било занимљиво. Касније смо посетили и фабрику коже и крзна, обишли град, Белу кулу, цркву Светог Димитрија и друге знаменитости Солуна – рекла је Милица Куч, председница Комисије за друштвени живот и путовања у Општинској организацији пензионера Трстеник, која са колегама Радмилом Цветковић и Василијем Тошовићем успешно организује дружења и путовања.

Пензионери су додали да су пуни лепих утисака, а слике које су тамо направили биће им драга успомена. Доказали су да људи у трећем добу знају да уживају и да то доба учине лепим.

– Било је ово незаборавно путовање, драго ми је да су сви задовољни. Да најавим и наредно које је, према нашем плану, 1. јуна, а ићи ћемо на манифестацију Хомољски мотиви. Ово је и прилика да позовем све заинтересоване пензионере наше чланове да се за овај излет пријаве на време – истакла је Милица Куч.

Д. И.

БАЈИНА БАШТА

Први турнир у шаху

У организацији Удружења пензионера Бајина Башта први пут је одржан мајски турнир у шаху. У конкуренцији 12 пензионера најбољи је био Владимир Васић са максималних пет поена.

Друго место је припало Драгославу Шишићу са четири поена, док је трећепласирани Миле Николић сакупио три поена. Међу учесницима била је и пензионерка Едита Ђорђевић која је заузела четврто место са два поена. Најбољи ће чинити репрезентацију Удружења пензионера која ће наступити на окружном такмичењу.

Турнир је одржан у просторијама Шах клуба Бајина Башта а дужност судије добро је обавио Миленко Илић.

– Задовољан сам освојеним првим местом. Било је пријављено још неколико играча али се нису појавили на турниру. Очекујемо да идући турнир буде масовнији и квалитетнији – каже победник Владимир Васић.

М. А.

ВРАЊЕ

Удружењу „Ђеренка“ 300.000 динара

За конкурсни пројекат „Повећање социјалне укључености живота старијих суграђана“, Удружењу пензионера „Ђеренка“ Градско веће Врања одобрило је 300.000 динара. Организација ветерана рада „Ђеренка“ пријавила се на јавни конкурс за финансирање или суфинансирање програма и пројеката удружења у области друштвеног и хуманитарног рада у 2024. години.

Председник „Ђеренке“ Томислав Стојановић каже да ће средства из градског буџета бити утрошена за набавку солидарних пакета са животним намирницама и хигијенским средствима, за исплате једнократних новчаних помоћи најсиромашнијим пензионерима и за режијске трошкове.

Према речима члана Извршног одбора, Боре Додића, Удружење ће набавити пакете за 250 чланова слабијег материјалног стања. За закуп сале у Омладинском културном центру, где се сваког петка уз песму и игру дружи осамдесетак чланова „Ђеренке“, биће утрошено 60.000 динара, а најсиромашнији пензионери добиће једнократну новчану помоћ од по пет хиљада динара. Реч је о десет чланова који примају пензију од 18.000 до 22.000 динара.

У плану је обука петоро пензионера за рад на рачунарима, док је за књиговодствене услуге у овој години намењено 60.000 динара. Секретар Славка Крстић подсећа да је Удружење „Ђеренка“, које тренутно има 552 члана, основано крајем децембра 2017. године. Удружење је ове године приступило 60 нових чланова. Годишња чланарина је 400 динара, а руководство ове пензионерске организације послове обавља волонтерски.

В. П.

СВРЉИГ

Састанак матураната

Једанаестог маја ове године у Сврљигу је одржан сусрет матураната рођених 1957. године, који су основну школу „Душан Тривунац – Драгош“, у селу Извор код Сврљига, завршили пре више од пет деценија, далеке 1972. Ђаци пешаци наставили су даље школовање, израсли у добре људе и данас су пензионери, баке и деке.

Од мале матуре прошле су 52 године али, како кажу, дане из основне школе памтиће заувек. Овакве сусрете треба одржавати сваке године, јер време брзо лети – закључак је одељенског састанка ове генерације.

С. Ђ.

ГОДИШЊА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

У септембру „Грачаница 24”

У Галерији Дома културе у Грачаници одржана је трећа по реду годишња седница Скупштине Савеза пензионера Косова и Метохије. На седници, којој је присуствовало 39 од 41 члана, разматрана су и усвојена извештајна и програмска документа и наглашено је да Савез успешно остварује основне програмске задатке, који су видљиви пре свега у области друштвеног стандарда.

Савез пензионера КиМ, који је формиран тек пре три године, и 15 удружења из већински српских средина из јужне српске покрајине, наставили су рад на прикупљању података и успостављању евиденције о пензионерској организацији, односно омасовљавању чланства и добровољном приступању удружењима. Резултат тих активности је око 7.000 чланова, што је значајно повећање у односу на претходне године али и даље недовољно.

Захваљујући сарадњи са Савезом пензионера Србије (САПЕНС) и Републичким фондом ПИО успешно су остваре-

Са треће седнице Скупштине Савеза пензионера КиМ

на и унапређена многа права и бенефити у области друштвеног стандарда, који се односе на пакете солидарне помоћи, бесплатну рехабилитацију и субвенционисани опоравак корисника пензија у бањама. У протеклој години средствима РФ ПИО за косовско-метохијске пензионере обезбеђено је око 850 унифицираних пакета солидарне помоћи, а недавно је спроведен и јавни позив за овогодишњу поделу по којој ће се, на основу инструкција и критеријума САПЕНС-а, на КиМ допремити 947 пакета са

основним намирницама и средствима за хигијену. Значајне су активности удружења на пријему и обради пријава за бесплатну рехабилитацију захваљујући чему ће више од 450 пензионера са простора КиМ бесплатно боравити у бањама широм Србије.

На седници су апострофирани и бројни проблеми са којима се удружења сусрећу, поготово када је реч о просторном и материјалном обезбеђењу. Најчешће се још не налази на разумевање локалних самоуправа те је усвојен закључак да се убу-

дуће интензивирају активности на том плану.

У Грачаници је прошле године одржана Друга покрајинска олимпијада здравља, спорта и културе трећег доба – „Грачаница 23”, која је окупила 29 екипа са више од 150 такмичара у спортском делу и 50 учесника у културном програму и другим пратећим садржајима. Да би овогодишња манифестација била још масовнија и још боље организована, на седници су разматрана и усвојена извештајна и програмска документа Олимпијаде „Грачаница 24”. Предвиђено је да се Олимпијада одржи 20. и 21. септембра, а поред покрајинског имаће и шири значај јер ће Грачаница тих дана угостити и спортске екипе из удружења Требиња, Охрида, Ниша, Врања и још неких градова. Одлуком чланова Скупштине СП КиМ, извршна реализација Олимпијаде, која је уврштена у званични календар и одржава се под покровитељством САПЕНС-а, поверен је Удружењу пензионера Грачанице.

В. Стојковић

БАЈИНА БАШТА

Пензионерима 504 пакета

Удружење пензионера Бајина Башта и ове године је обезбедило пакете солидарне помоћи за 504 своја члана која су се пријавила за ту врсту помоћи. Републички фонд ПИО је обезбедио средства за 326 пакета. Према речима председника Удружења пензионера Бајине Баште, Недељка Ракића, Удружење је обезбедило још 178 пакета уз помоћ локалне самоуправе и Црвеног крста. Захваљујући томе сви који су конкурисали и испунили услове су и добили пакете.

За подручје месних одбора Бајина Башта, Луг, Објагора и Вишесава намењено је 96 пакета; за Рачу и Бушинско Поље 27; за Рогачицу, Гвоздац, Окле-

тац, Сијерац, Својдруг и Љештанско 120; за Солотушу, Пилицу и Придоле 74; за Костојевиће, Церије, Добротин, Драксин, Јакаљ и Јеловик 88; за Црвицу 19; Бачевце и Стрмово 14; Дуб, Злодол, Заглавак 23; Бесеровину, Перућац, Растиште и Јагоштицу 36, и за Митровац и Заовине седам пакета.

М. Андрић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ЛЕСКОВАЦ

Ваучери и пакети за најугроженије чланове

Активисти лесковачког Удружења пензионера су током маја у 106 месних одбора на овом подручју пензионерима са најнижим месечним примањима поделили око 2.500 ваучера појединачне вредности три хиљаде динара за набавку основних животних намирница. Укупна вредност ових ваучера је око седам милиона динара, а финансирани су из чланарине и мањим делом из средстава града Лесковца. Председник Удружења пензионера града Лесковца, Драган Динић, потврдио је да још једна оваква подела ваучера најугроженијим члановима следи током октобра, у време обележавања Дана Лесковца.

Лесковачким пензионерима са најнижим примањима подељено је такође и 1.533 пакета солидарне помоћи из средстава Републичког фонда ПИО.

Удружење пензионера града Лесковца данас има око 18,5 хиљада чланова и једно је од најбројнијих у Србији.

Т. Стевановић

Провера стажа за војску

? Д. Е., Крагујевац: За пола године идем у пензију па бих хтео пре тога да проверим стаж. Радио сам као војни осигураник у неколико војних пошта у Србији, али и у војној пошти једне бивше републике СФРЈ. Где могу да проверим стаж?

Одговор: Стаж се може проверити у некој од организационих јединица Фонда ПИО подношењем захтева за издавање уверења о подацима унетим у матичну евиденцију о осигураницима. У том уверењу ће бити наведени сви подаци којима Фонд располаже за периоде када сте били војни осигураник у војним поштама у Србији. Уколико у том уверењу евентуално недостају поједини подаци

о Вашем осигурању у Србији, можете захтевом да се обратите Министарству одбране, Сектор за људске ресурсе, Управа за кадрове. Управа за кадрове ће доставити одговарајуће пријаве Филијали Крагујевац ради уноса података у матичну евиденцију. За периоде када сте били војни осигураник у другим републикама бивше СФРЈ, податке потражујете у тим државама.

Има ли ограничења у дужини стажа

? П. Р., Панчево: Овог месеца навршавам 42 године стажа, а када будем напунио 65 година живота имаћу тачно 45 година стажа. Колико година стажа ће ми се рачунати за обрачун износа пензије?

Одговор: До 1. 1. 2015. године стаж дужи од 40 година се умањивао за половину, тј. свака година преко 40 година се рачунала као пола године, а месец као 15 дана.

Од 1. 1. 2015. године ова одредба Закона је укинута и пензијски стаж после навршених 40 година рачуна се на исти начин као и остали стаж. Према

члану 68 Закона о ПИО, пензијски стаж може износити највише 45 година.

Висина пензије корисника зависи од дужине пензијског стажа и остварене зараде, тј. висине основица на које су уплаћени доприноси, чиме се обухвата време проведено у осигурању током целог радног века осигураника.

Исплата пензије другом лицу

? С. М., Голубинци: Све теже се крећем и напорно ми је да идем до банке да подигнем пензију. Да ли могу да овластим братаницу да подиже пензију у моје име?

Одговор: Уколико желите да се пензија и даље уплаћује на Ваш текући рачун, о овлашћењу другог лица за подизање пензије требало би да се распитате у банци у којој примате пензију.

Друга опција је да овластите друго лице да у Ваше име прима пензију и тада се исплата врши на текући рачун опуномоћеног лица. У том случају неопходно је да се достави пуномоћје оверено код јавног бележника, односно нотара, доказ о пребивалишту пуномоћника и број текућег

рачуна и назив пословне банке. Важеће пуномоћје корисник може у сваком тренутку опозвати и тада је у обавези да достави Фонду своју изјаву о опозицији пуномоћја и да се изјасни о даљем начину исплате.

Више информација о исплати преко пуномоћника доступно је на веб презентацији Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на адреси: <https://www.pio.rs/sr/obrachun-i-nachin-isplate-penzija-i-ostalikh-prava>.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Више информација о свим питањима из области пензијског и инвалидског осигурања доступно је на сајту РФ ПИО www.pio.rs

За време трајања спора решење није правоснажно

? С. М., Чајетина: Крајем 2022. године добио сам привремено решење за старосну пензију којим је утврђен аконтативни месечни износ пензије. Нисам био задовољан тим привременим решењем па сам поднео жалбу Фонду ПИО ради поништаја привременог решења, али је жалба одбијена. Након тога сам покренуо управни спор подношењем тужбе суду и тај процес још траје.

Будући да Закон о ПИО каже да „ако у року од три године од дана правоснажности привременог решења нису утврђене недостајуће чињенице и подаци, аконтативни износ пензије постаје коначан, о чему се доноси решење по службеној дужности“, моје питање је да ли у овом случају привремено решење не може бити правоснажно док се не заврши поступак пред судом?

Одговор: Решење о праву на пензију не може да постане правоснажно док се води судски поступак. Након окончања судског поступка, списи пред-

мета се враћају Фонду ПИО који је дужан да поступи по одлуци суда, или да покрене нов поступак о праву на пензију или да донесе коначно решење.

Утврђивање степена телесног оштећења

? О. К., Ужице: Имам 56 година а пет година сам у инвалидској пензији због повреде на раду – тешка повреда кичме. На који начин се може проценити степен телесног оштећења за конкретно ову повреду? Колика је новчана накнада за тај степен оштећења, којим правилником је то регулисано и коме треба да се обратим?

Одговор: Право на новчану накнаду за телесно оштећење може се остварити за случај телесног оштећења проузрокованог повредом на раду или професионалном болешћу и ако телесно оштећење износи најмање 30 процената.

Висина новчане накнаде за телесно оштећење не зависи од врсте повреде већ се одређује у зависности од процента телесног оштећења које може бити у распону од 30 до 100 одсто и који утврђује лекарска комисија Фонда ПИО на

основу прегледа и медицинске документације. Захтев за остваривање права на новчану накнаду за телесно оштећење подноси се надлежној филијали Фонда уз приложену медицинску документацију и остала документа која су наведена на обрасцу захтева.

Висина новчане накнаде за телесно оштећење тренутно износи 12.462,67 динара и одређује се, као што смо навели, у зависности од утврђеног процента телесног оштећења, од 30 до 100 одсто.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: РАЈКО КУЗМА- НОВИЋ	ГРАЂЕ- ВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	НЕРЕШЕНО У ШАХУ	НАША ГЛУМИЦА	ВАЖАН САСТОЈАК ХРАНЕ	СОЛИ СИРЋЕТНЕ КИСЕЛИНЕ	РАДНИК НА ЦАРИНИ
РАВНА ЛИНИЈА КРЕТАЊА						
ЛЕНКА ОД МИЉА						
НЕПРОФЕ- СИОНАЛАЦ						
ДРМУСАТИ						
	ЦЕЛОМ ШИРИНОМ	ГЛ. ГРАД ЈОРДАНА ОТПОРНЕ НА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ				
ОШПРИТИ						
ПОПИС ИМЕНА						
РАДИО- ДИФУЗНА УСТАНОВА ВОЈВОДИНЕ				НАРЕБИ- ВАТИ	ОБРИ	БЛАГАЈНИК
ПРИЛИЧНО НИЗАК						
ВЕАВИЦА						
	ДЕСЕТИ МЕСЕЦ У ГОДИНИ	МАЉАВЕ	ВЕРНА ЖИ- ВОТИЊА ОНАЈ КОЈИ БАТИНА			
ИЗАБРАНА ПРАВНА ТЕЛА						
МУЗИЧКИ ИНСТРУ- МЕНТ						
ОТАЦ ОД МИЉА (МН.)					ПАПИН ПРИХОД	ДРАЖИ
ОБАРАЧ НА ПУШЦИ						
ВРСТА ЛУЖНОГ ВОЂА						
ФИЛМ ЏЕЈМСА КАМЕРОНА						
ОДЛУЧИТИ						

А	Д	О	В	О	К	Е	Л	А	Д	А
Х	В	Њ	Б	Л	П	В	К	Б	А	Ј
К	О	А	О	О	Г	Р	А	Д	А	И
П	Ј	В	Л	У	А	Ј	И	Д	У	С
А	Н	К	Е	М	К	Г	А	К	А	У
Р	И	О	Б	Р	А	Ч	У	Н	А	Р
К	Ц	Л	М	А	К	Б	Б	О	Р	Ф
У	Е	А	Р	А	Д	Р	А	В	Р	С
М	Ч	Ц	Т	А	К	А	А	Ж	С	Т
А	Г	И	Е	О	Б	Н	К	Ф	У	А
П	В	Н	В	Љ	Т	И	А	Р	Т	Р
С	А	И	Е	К	А	С	Е	Т	А	А
К	Р	Л	Р	З	Ц	А	Е	У	У	Ц
А	Ј	А	К	И	Д	К	К	Р	С	Т
К	А	М	К	А	Ч	О	У	С	П	О
А	Ч	Л	С	А	П	М	О	К	О	С
Ч	А	Ч	К	А	Л	И	Ц	А	А	Т

У осмосмерци пронађите речи из пописа. Преостала слова дају коначно решење.

- КАСЕТА, КРСТ, ОГРАДА, РАЧУНАР, ЧАЧКАЛИЦА.
- ВАРЈАЧА, ДВОЈНИЦЕ, ПАРК, СКАКАЧ, СТАРАЦ, ТОСТ, ТУРСКА.
- ВАРДАР, ДАЛЕКОВОД, КОМПАС, СОКО, СУДИЈА.
- КРЕВЕТ, ЛОКВАЊ, МАЛИ, МОКАСИНА, ПАМУК, РУСИЈА.
- АБАЖУР, АЛКА, ГНЕЗДО, КВАДАР, КЕЦЕЉА, КУКА, ХОВЕРКРАФТ.
- АМБЛЕМ, БАЈА, БРКОВИ, КЛОВН, КРМАЧА, ФАСЦИКЛА.
- АРКАДА, ИБАР, ПРЕСТО, СРНА, ТРОУГАО, ТУТАНКАМОН, ФАКИР.
- КАЧКЕТ, КИКЛОП, МАРКА, СВИТАК.

РЕШЕЊЕ: правец, леница, аматар, цимати, аван, шилити, именик, рув, оназаж, мећава, пас, одбори, клавири, тате, окладач, банана, аватар, решити.

РЕШЕЊЕ: абажур.

Да ли сте знали ...

– да је вероватно најпознатији светски сат, Биг Бен, са висином од 96 м био највећи сат са звоном са четири лица на свету када је завршен? Био је и најтачнији сат те врсте а оригинални викторијански механизам је још

увек у употреби. Биг Бен је завршен 1859, а на листи светске баштине Унеска је од 1987. године. Име Биг (велики) Бен се односи на највеће од пет звона смештених у сахат-кули.

– да је Астрономски сат у Прагу, изграђен 1410, трећи најстарији астрономски сат на свету и најстарији оперативни сат који постоји? Сат је постављен на зид

Старе градске куће, а његов астрономски бројчаник има 21 различиту функцију, укључујући кретање месеца, лунарну фазу и положај сунца током дана. Четири фигуре које представљају Смрт, Таштину, Пожуду и Похлепу налазе се са стране сата; три се крећу као одговор на Смрт која звони на сат.

– да је сат који се налази на врху Инфо штанда Гранд Централ железничке станице у Њујорку једна од десет најпосећенијих туристичких атракција на свету? У главном холу на врху месингане сфере налазе се четири сата од опалног стакла процењена на више од 20 милиона долара. Један од сатова је реплика којом је замењен оригинал оштећен полицијским метком 1968. током потере кроз станицу. Иначе, овај сат је калибрисан према атомском сату Морнарничке опсерваторије Сједињених Држава и тачан је у милијарду секунде.

– да су сатови на Краљевској кули у Меки са ширином од 43 м највећи сатови на свету, а на висини од 405 м, они су и најуздигнутији сатови. Четири лица сата на врху видљива су са удаљености од 26 км, а ноћу и до 47 км пошто је

сваки сат осветљен са два милиона ЛЕД сијалица. Пет пута дневно, додатних 21.000 лампица трепери као сигнал молитве јер је сат дизајниран да буде светионик за ходочаснике у џамију Масџид ал Харам.

– да је један од најпознатијих сатова на свету Ураниа на Александерплацу у Берлину? Отворен је за јавност 1969.

како би се поклопио са двадесетом годишњицом ДДР-а. Висок је више од 10 метара, а његов дизајн је далеко од традиционалне куле са сатом. Изнад каменог мозаика стоји стуб од 2,7 м са четири причвршћена бројача сата и бубњем са 24 стране које представљају светску временску зону. На врху структуре налази се челични модел соларног система који се ротира једном у минути.

Лековите мисли

Тешко је мислити с празним стомаком. Још теже с празном главом.

Пише само ноћу. Да не пробуди своју савест.

Није морално да се морал изгуби.

Трема је рикверц за човека.

Ми смо против страних израза. Зато често и не спроводимо – бонтон!!

Нисам за чистоћу која је у мојим џеповима.

Душан Старчевић

Памет

Направи се паметан да не делиш памет.

Говори немуштим језиком да те сви добро разумеју.

Пресипање из шупљег у празно није наш изум, ми смо га само усавршили.

Док сам ја стицао утисак о њима, они стекоше све остало.

Немам више ништа, чак ни своје ја.

Милица Јевтић

Сава Бабић

Тајна

Лако ћемо се ми помирити са светом. Како да се помиримо међусобно?

Свет драма промена климе, а мене финансијска.

Оставили су срце на терену. Премију су узели.

Пословни ручак увек има кворум.

Није више тајна, ако двоје знају.

Све се врти око пара. Србију волим бесплатно.

Радомир Станојковић

Ударна вест

За мене је у новинама и на телевизији ударна она вест која ме удари по џепу.

Ја сам истомишљеник. Разговарам сам са собом.

Изгубио сам памћење. Остала ми је само глава.

Са здрављем сам рашчистио. Болести тек рашчишћавам.

Шта год да урадим, био би то велики успех. Нико од мене ништа не очекује.

Кад су овце сите, вуковима се ни броја не зна.

Милен Миливојевић

Радозналост

Афористичар је добро васпитани циник!

Оно што другима могу да опростим, то и себи могу да дозволим!

За живота је тешко одгонетнути његов смисао!

У поквареном свету поштење је хендикеп!

У корену радозналости дрема клица успеха!

О себи говорим све најбоље! Ваљда ја себе најбоље познајем!

Радмило Мићковић